

Chương V

HỌC THUYẾT GIÁ TRỊ THẮNG DƯ

NỘI DUNG

- I. SỰ CHUYỂN HÓA CỦA TIỀN THÀNH TƯ BẢN**
- II. SẢN XUẤT GIÁ TRỊ THẶNG DƯ**
- III. SỰ CHUYỂN HÓA CỦA GIÁ TRỊ THẶNG DƯ THÀNH
TƯ BẢN – TÍCH LŨY TƯ BẢN**
- IV. CÁC HÌNH THÁI BIỂU HIỆN CỦA TƯ BẢN VÀ GIÁ
TRỊ THẶNG DƯ**

I. SÖI CHUYEÂN HOAÙ CUÛA TIEÀN THAØNH TÖ BAÛN.

1. Coâng thöùc chung cuûa tö baûn

Coâng thöùc lõu thoâng haøng
hoùa giaûn ñôn

$$H-T-H \quad (1)$$

Coâng thöùc chung cuûa tö baûn

$$T-H-T' \quad (2)$$

$$T' = T + \Delta T$$

So saùnh:H - T - H (1) vaø T - H -
T'(2)

❑ Gioáng nhau: T, H

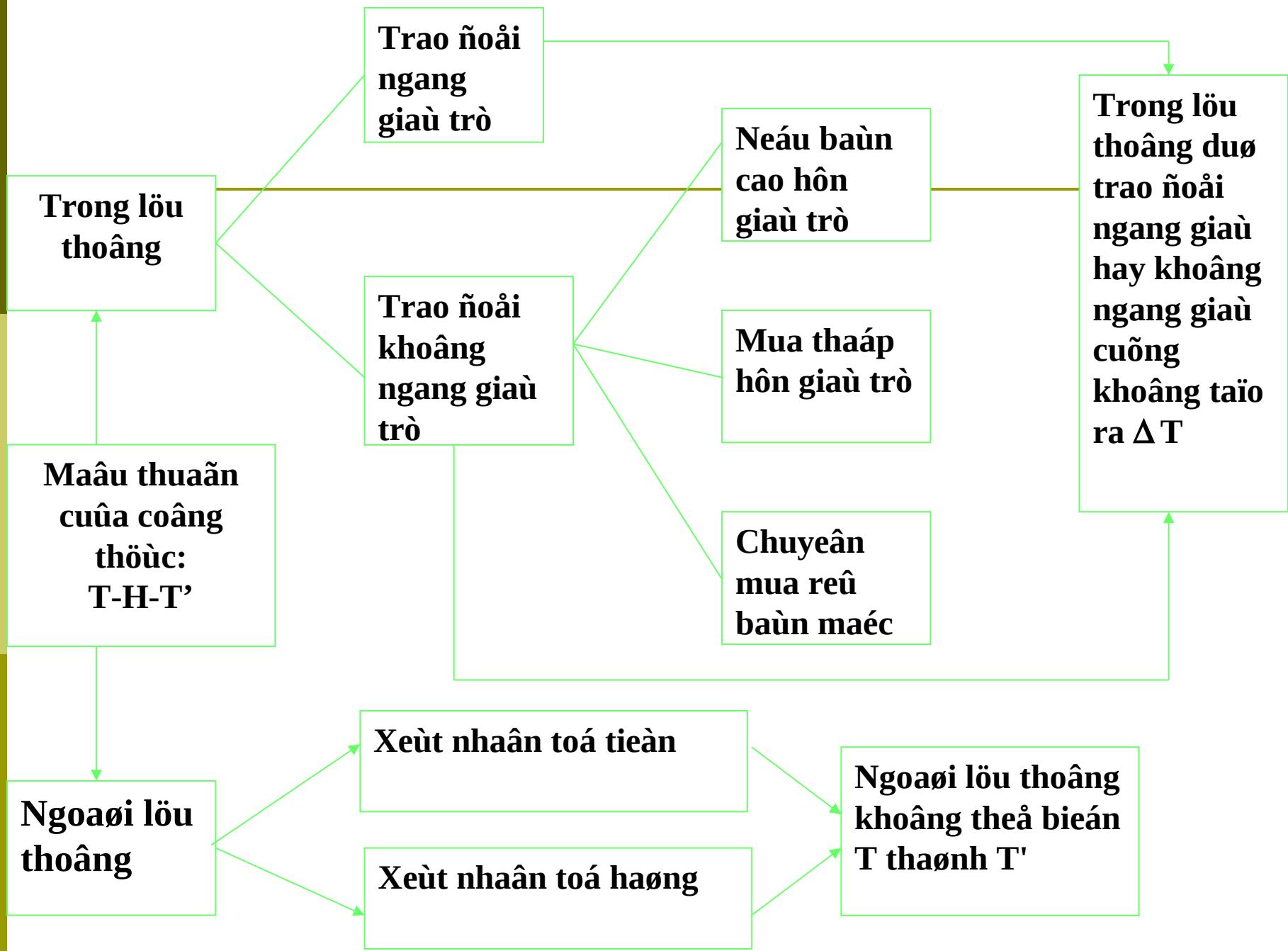
mua – baùn

❑ Khaùc nhau:

- Xuaát phaùt, keát thuàc:
 - (1): H
 - (2): T
- Muïc ñích lõu thoâng:
 - (1) GTSD
 - (2): GTTD
- Giôùi haïn lõu thoâng
 - (1) Coù
 - (2) Ko

MÂU THUẨN CÔNG THỨC CHUNG TB (T – H – T')

Giá trị thặng dư vừa phải được tạo ra trong quá trình lưu thông, vừa không thể được tạo ra do quá trình ấy

- Nhàm khaùc sôùc lao ñoäng** trôù thaønh haøng hoàa
- **Ngöôôøi lao ñoäng ñöôôïc töï do veà maët phaùp lyù:** quyèàn sôùc höõu söùc lao ñoäng laø cuâa ngöôôøi lao ñoäng. Do ñoù, ngöôôøi lao ñoäng coù quyèàn ñem baùn cho ngöôôøi khaùc trong moät thôøi gian nhaát ñònh.
 - **Ngöôôøi lao ñoäng khoâng coù tö lieäu saûn xuaát chuû yeáu:** muoán soáng phaûi ñem baùn söùc lao ñoäng cho ngöôôøi khaùc

2. Haøng hoaù söùc lao ñoäng

b. Hai thuøäc tính cuâa haøng hoùa söùc lao ñoäng:

Giaù trò vaø giaù trò söû duïng

- - **Giaù trò cuâa haøng hoùa söùc lao ñoäng:**
- *Laø soá löôïng lao ñoäng caàn thieát ñeå saûn xuaát vaø taùi saûn xuaát ra caùc tö lieäu tieâu duøng ñeå nuoâi soáng baûn thaân ngöôøi lao ñoäng vaø gia ñìn*

Ngoaøi ra, coøn bao goàm chí phí ñaøo taïø

So sánh giá trị haøng hoùa söùc lao ñooäng với hàng hóa thông thường

- *Gioáng vòùi HH thoâng thöôøng*: do *soá lööïng lao ñooäng caàn thieát ñeå saûn xuaát vaø taùi saûn xuaát ra haøng hoùa quyéát ñònß.*
- *Khaùc HH thoâng thöôøng*: yeáu toá tinh thaàn, lòch söû

söùc lao ñoäng.

• **Gioáng HH thoâng thöôøng:** Thể hiện ra trong tiêu dùng, thoûa maõn nhu caàu cuâa ngöôøøi söù duïng.

Khaùc HH thoâng thöôøng: trong quaù trình tieâu duøng **taïo ra giaù trò m Ới lôùn hôn giá trị baûn thaân noù (Giá trị HH sức lao động).** Phaàn lôùn hôn ñoù laø giaù trò thaëng dö vaø cuõng laø muïc ñích cuâa ngöôøøi mua.

3. Tiền công trong CNTB

a. Bản chất của tiền công:

là giá cả của hàng hóa sức lao động.

Là sự biểu hiện bằng tiền của giá trị hàng hóa sức lao động

Caùc hình thöùc tieàn coâng

Tieàn coâng tính theo thôøi gian laø hình thöùc tieàn coâng maø soá löôïng cuûa noù phuïi thuuoäc vaøo thôøi gian lao ñoäng cuûa coâng nhaân.

Tieàn coâng tính theo saûn phaåm laø hình thöùc tieàn coâng maø soá löôïng cuûa noù phuïi thuuoäc vaøo soá löôïng saûn phaåm saûn xuaát ra hoaëc soá löôïng coâng vieäc ñaõ hoaøn thaønh.

Tieàn coâng danh nghóa vaø tieàn coâng thöïc teá

Tieàn coâng danh nghóa laø soá tieàn maø ngöôøi lao ñoäng nhaän ñööïc do baùn söùc lao ñoäng cuûa mình.

Tieàn coâng thöïc teá ñööïc bieåu hieän baèng soá löôïng haøng hoaù vaø dòch vuïi mua ñööïc töø tieàn coâng danh nghóa.

Tieàn
coâng
trong

CNTB

Baûn
chaát
cuûa tieàn
coâng

Caùc hình
thöùc
tieàn
coâng

Söïi vaän
ññoäng cuûa
tieàn coâng
thöïc teá

Chöùng
minh lao
ññoäng
khoâng
phaûi laø
haøng
hoaù

Baûn
chaát
cuûa
tieàn
coâng
laø giaù
caû cuûa
HH söùc
lao

Tieàn
coâng
theo
thôøi
gian

Tieàn
coâng
theo
saûn
phaåm

II. SAÙN XUAÁT GIAÙ TRÒ THAËNG DÖ

uaù trình saûn xuaát giaù trò thaëng dö.

Thí dụ: Trong XN SX Sôii:

1 kg boâng = 10.000 ñoàng

Hao moøn MM = 5.000 ñoàng

Söùc lao ñoäng = 10.000 ñoàng (1 ngaøy/10giôø)

NSLÑ: 5 giôø SX 1 kg sôii

1 giôø lao ñoäng tröøu tööïng saùng taïo ra 2.000
ñoàng theå hieän baèng söi keát tinh vaøo saûn
phaåm

Giaù caû = giaù trò.

5giôø ñaàu: 1 kg sôii = 25.000 ñoàng (10.000 ñ boâng,
5.000 ñ hao moøn, 10.000 ñ söùc lao ñoäng keát tinh
trong 5 giôø)

5 giôø sau: 1 kg sôii = 25.000 ñoàng (10.000 ñ boâng,
5.000 ñ hao moøn, **10.000 ñ söùc lao ñoäng keát tinh**
trong 5 giôø = Giaù trò thaëng dö (m)

Töø söïi nghieân cöùu quaù trình saûn xuaát
giaù trò thaëng dö coù theå ruùt ra caùc keát luaän:

(1) Giaù trò thaëng dö (m) laø moät phaàn giaù
trò môùi dö ra ngoaøi giaù trò söùc lao ñoäng do
coâng nhaân laøm thueâ taïo ra vaø bò nhaø tö baûn
chieám ñoaït.

(2) Tö baûn laø giaù trò mang laïïi giaù trò
thaëng dö baèng caùch boùc loät coâng nhaân laøm
thueâ.

(3) Giaûi thích ñöôïc maûu thuaän coâng thöùc
chung cuûa tö baûn.

Baûn chaát cuâa TB, TB baát bieán vaø TB khaû bi

**Baûn chaát cuâa TB laø quan heä saûn xuaát
XH**

Tö baûn baát bieán, C

- là bộ phận của tư bản sản xuất, tồn tại dưới hình thức tư liệu sản xuất, tham gia vào quá trình sản xuất để tạo ra sản phẩm mới, lượng giá trị của nó không đổi gọi là tư bản bất biến, ký hiệu là C.

Tö baûn khaû bieán, V

▫ là bộ phận của tư bản sản xuất, tồn tại dưới hình thức sức lao động, tham gia vào quá trình sản xuất để tạo ra sản phẩm mới, lượng giá trị của nó thay đổi gọi là tư bản khả biến, ký hiệu là V.

Cô sở phân chia tò baûn thaønh TBBB vaø TBKB?

- ❑ lao động sản xuất hàng hóa có tính hai mặt: **lao động cụ thể và lao động trừu tượng**.
- ❑ Lao động cụ thể có vai trò bảo toàn và chuyển dịch giá trị TLSX vào sản phẩm (Hình thành bộ phận giá trị cũ của sản phẩm), lượng giá trị không đổi;
- ❑ lao động trừu tượng có vai trò sáng tạo ra bộ phận giá trị mới, bao gồm giá trị sức lao động và giá trị thặng dư .

yù nghóa phaân chia tö baûn thaønh TBBB vaø TBKB?

- xác định vị trí, vai trò của từng bộ phận tư bản trong việc tạo ra giá trị thặng dư. Trong đó, tư bản bất biến là điều kiện cần (không thể thiếu), tư bản khả biến là nguồn gốc tạo ra giá trị thặng dư.

Ê suaát vaø khoái löôïng giaù trò thaëng

TyÊ suaát giaù trò thaëng dö

$$m' = \frac{m}{V} \times 100\%$$

Khoái löôïng giaù trò thaëng
dö: M = m' . V

V laø toång tö baûn khaû bieán

$$m' = \\ (m/v) \times 100\%$$

Caùc phaïm
truø phaûn
aûnh maët
chaát vaø
löôïng cuâa
söïi boùc loät

$$M = m'.V$$

4.Các phương pháp sản xuất ra giá trị thặng dư:

- Gia ù trò thaëng dö tuye ät ño ái**
- Gia ù trò thaëng dö töông ño ái**
- Gia ù trò thaëng dö sieâu ngäich**

Phööng
phaüp saûn
xuaát giaù
trò thaëng dö

Saûn xuaát
giaù thaëng
trò dö²
tuyeät ñoái

Saûn xuaát
giaù thaëng
trò dö²
tööng ñoái

Giaù trò thaëng dö sieâu
ngaïch laø giaù trò thaëng
dö cao hôn möùc thoâng
thöôøng nhôø GTCB<GTXH

Saûn xuaát giaù trò thaëng dö
tuyeät ñoái laø keùo daøi
thôøi gian lao ñoäng

Ngaøy lao ñoäng vaø cuoäc
ñaáu tranh cuâa gai caáp
coâng nhaân ñoøi ruùt ngaén
ngaøy lao ñoäng

Saûn xuaát giaù trò thaëng dö
tööng ñoái laø ruùt ngaén
thôøi gian lao ñoäng caàn
thieát

Ruùt ngaén TGLÑCT= Taêng
NSLÑXH...

ûn xuaát m - Quy lúaät kinh teá tuyeät ñoái cuâa C

Muïc ñích
Phöông phaùp
Xu höôùng vaän ñoäng

Saûn xuaát giaùò thàëng dö trong chuû nghóá tö baûn ngaøy nay coù nhööng ñaëc ñieåm môùi: do kyõ thuaät- coâng ngheä hieän ñaïi ñööïc aùp duïng roäng raõi, neân khoái lõöïng giaùò thàëng dö ñööïc taïo ra chuû yeáu nhôø taêng naêng suaát lao ñoäng; lao ñoäng trí tueä, lao ñoäng kyõ thuaät ôû trình ñoä cao ñoÙng vai troø quyeát ñònh trong vieäc saûn xuaát ra giaùò thàëng dö; söï boùc loät cuûa caùc nööùc tö baûn phaùt trieåñ treân phaïm vi quoác teá ñööïc môû roäng döôùi nhieàu hình thöùc

III. TÍCH LUYỄN TỎ BAÚN

uoàn goác cuâa tích luyõ tö baûn.

$$I: 800C + 200V + 200M = 1200$$

200M: 100m1 = tieâu duøng, 100m2 = tích luõy (50C1, 50V1)

$$II: 800C + 50C1 + 200V + 50 V1 + 250 M = 1350$$

Nguoàn goác cuâa tích luõy TB laø töø giaù trò thaëng dö

Thöïc chaát cuâa tích luõy TB laø TB hoùa giaù trò thaëng dö

Caùc
nhaân toá
quyeát
ñònh quy
moâ cuâa
tích luyõ

Trình ñoää boùc loät
söùc lao ñoäng

Naâng cao naêng suaát
lao ñoäng XH

Söïi cheânh leäch ngaøy
caøng taêng giööa tö
baûn söû duïng vaø tö
baûn tieâu duøng

Quy moâ cuâa tö
baûn öùng tröôùc

(m')

Caùc nhaø tö baûn tìm moïi caùch naâng
cao trình ñoä boùc loät söùc lao ñoäng
nhö taêng cöôøng ñoä lao ñoäng vaø keùo
daøi ngaøy lao ñoäng, caét xeùn tieàn
coâng...

Nâng cao năng suất lao động XH

Neáu naêng suaát lao ñoäng xaõ hoäi taêng leân thì khoái lõöïng giàù trò thaëng dö taêng leân, neân phaàn giàù trò thaëng dö daønh cho tích luyõ taêng leân.

giöõa tö baûn söû duïng vaø tö baûn
tieâu duøong

- TB sử dụng là toàn bộ những TLSX được sử dụng trong quá trình SX.
- TB tiêu dùng là phần TLSX bị hao mòn trong quá trình SX
- Söï cheânh leäch ngaøy caøng taêng giöõa tö baûn söû duïng vaø tö baûn tieâu duøong cuõng aûnh höôûng tòùi quy moâ cuûa tích luyõ tö baûn, vì tö baûn lôïi duïng ñöôïc nhöõng thaønh töïu cuûa lao ñoäng quaù khöù ngaøy caøng nheàu.

Quy mô của tö baûn öùng tröôùc

- Quy mô cuâa tö baûn öùng tröôùc ngøy caøng lôùn thì khoái lõõïng giàù trò thaëng dö caøng lôùn, do ñoù taïo ñieàu kieän taêng quy mô cuâa tích luyõ tö baûn.

I: 800C + 200V + 200M (100TD, 100 TL)

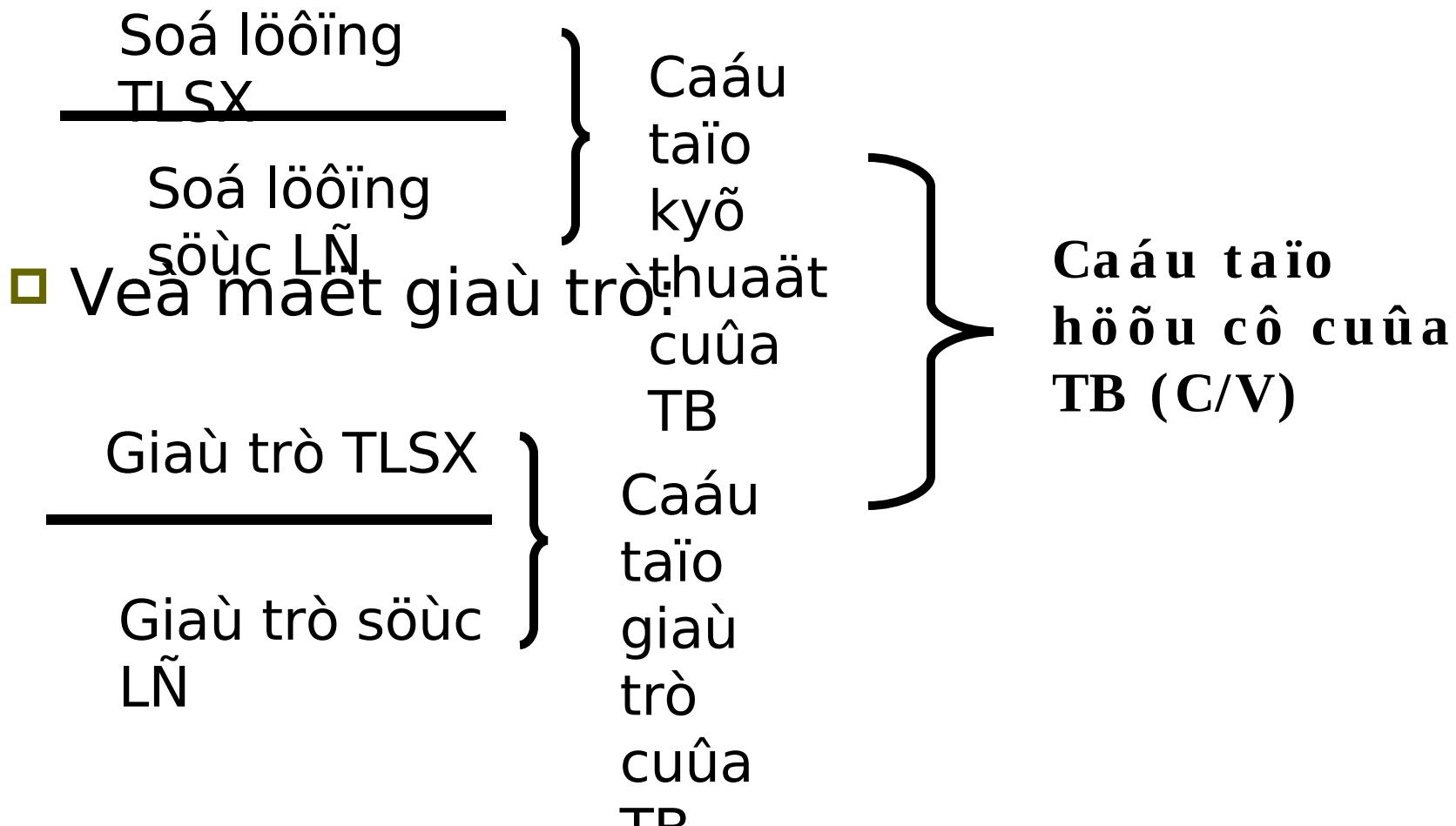
II: 8000C + 2000V + 2000 M (1000TD, 1000TL)

Quy lulaät chung cuûa tích luyõ tö baûn

- Thöù nhaát, caáu taïo höõu cô cuûa TB ngaøy caøng taêng
- Thöù hai, tích tuï TB vaø taäp trung TB ngaøy caøng taêng
- Thöù ba, baàn cuøng hoùa tương ñoái giai caáp voâ saûn

Caáu taïo cuâa tö baûn

- ❑ Veà maët hieän vaät:

**Caáu taïo höõu cô (c/v) cuûa
tö baûn laø caáu taïo giaù trò cuûa
tö baûn do caáu taïo kyõ thuaät
cuûa tö baûn quyéát ñònh vaø
phaûn aùnh nhöõng söi bieán ñoái
cuûa caáu taïo kyõ thuaät ñoù.**

Tích tuີ TB, taäp trung TB

▣ Tích tuີ tö baຸn laø söïi taêng leân quy moâ tö baຸn caù bieät baèng caùch tö baຸn hoùa moät phaàn giaù trò thaëng dö. Tích tụ laø keát quaû tröïc tieáp cuûa tích luyõ tö baຸn.

Tích tuີ TB, taäp trung TB

▣ Taäp trung tö baûn laø söï taêng quy moâ tö baûn caù bieät baèng caùch hôïp nhaát moät soá tö baûn nhoû thaønh moät tö baûn lôùn hòn.

Tích tuī TB, taäp trung TB

Söï gioáng vaø khaùc nhau

- Gioáng nhau: laøm taêng quy moâ tö baûn caù bieät
- Khaùc nhau:

Tích tuī

Taäp trung

(1) nguoàn goác: tö baûn hoùa M TB
saün coù trong xh

(2) quy moâ tbxh: taêng leân
khoâng ñoái

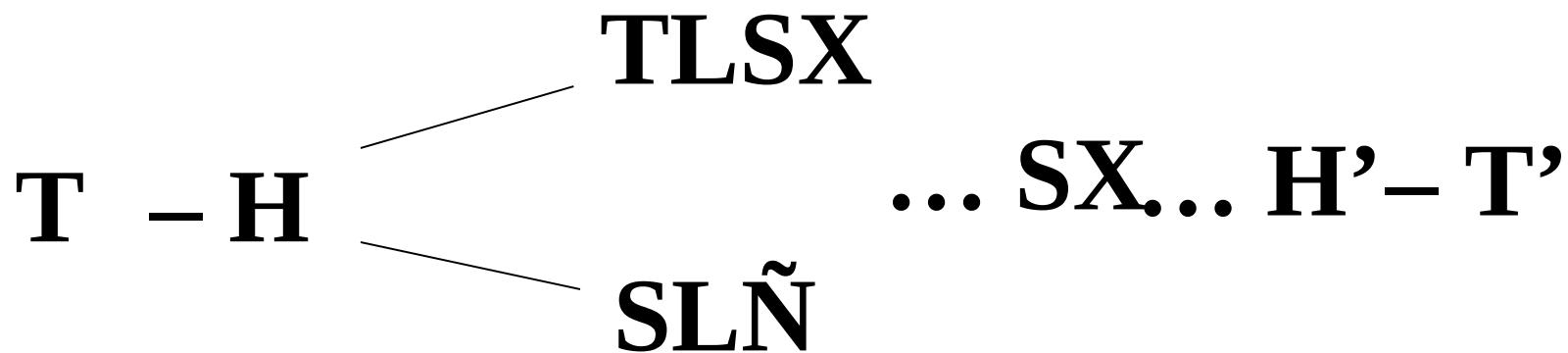
Baàn cuøng hoùa giai caáp voâ saûn

- ▣ Söïi gia taêng caáu taïo höõu cô cuûa TB daän ñeán Na ïn nhaân khaåu thöøa: löu ñoäng, tieàm taøng, ngööng treä
- ▣ Baàn cuøng tuyeät ñoái
- ▣ Baàn cuøng töông ñoái

IV. Tuần hoàn và chu chuyển tư bản. Tư bản cố định và tư bản lưu động

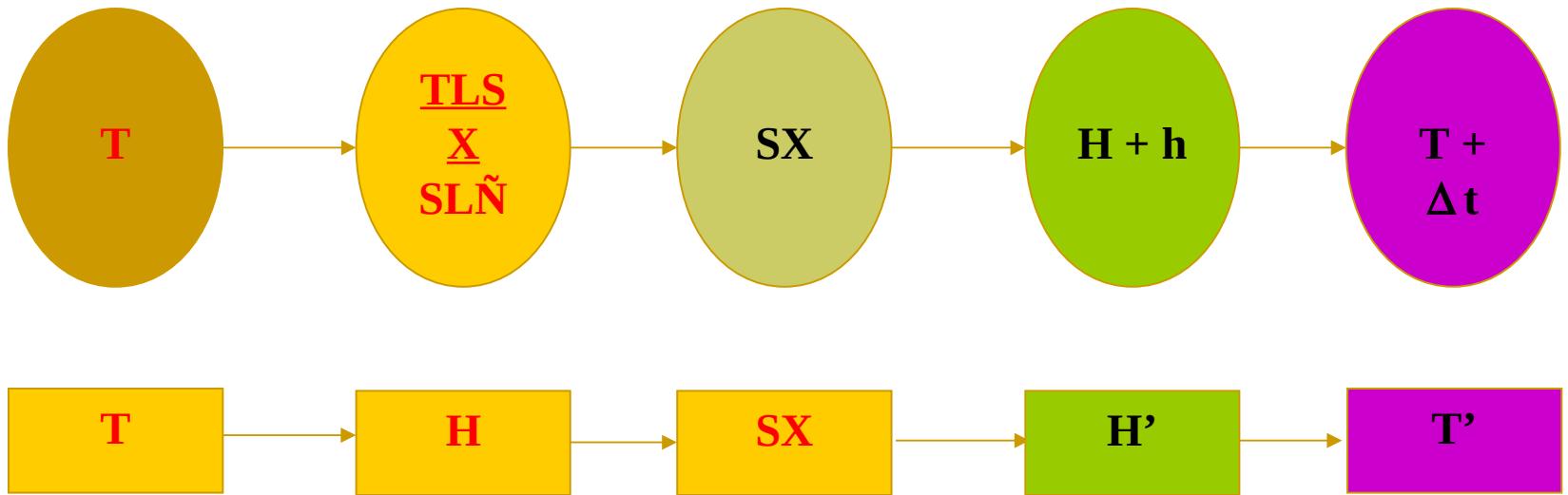
1. TUAÀN HOAØN CUÛA TÖ BAÛN

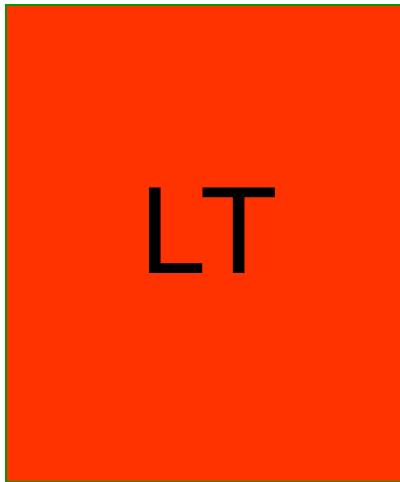
Ñeå ñaït ñöôïc muïc ñích m, moïi tö baûn coâng nghieäp trong quaù trình tuaàn hoaøn ñeàu vaän ñoäng theo coâng thöùc:

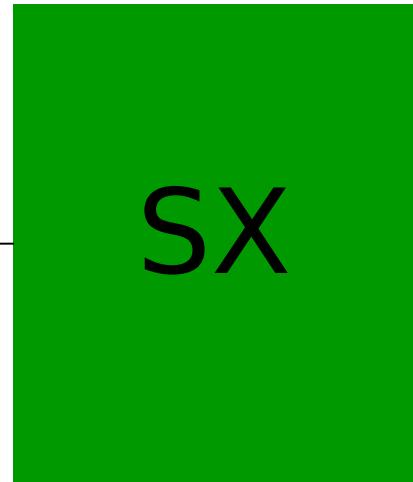
TUAÀN HOAØN CUÛA TÖ BAÛN

▫ Laø söïi vaän ñoäng cuûa tö baûn traûi qua 3 giai ñoaïn mang 3 hình thaùi vaø thöïc hieän 3 chöùc naêng khaùc nhau roài quay veà hình thaùi ban ñaàu coù keøm theo giaù trò thaëng dö.

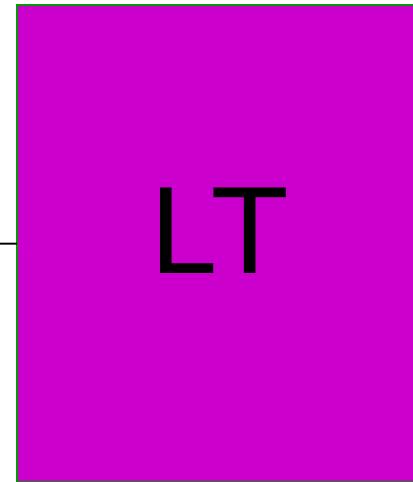

Löu
thoâng

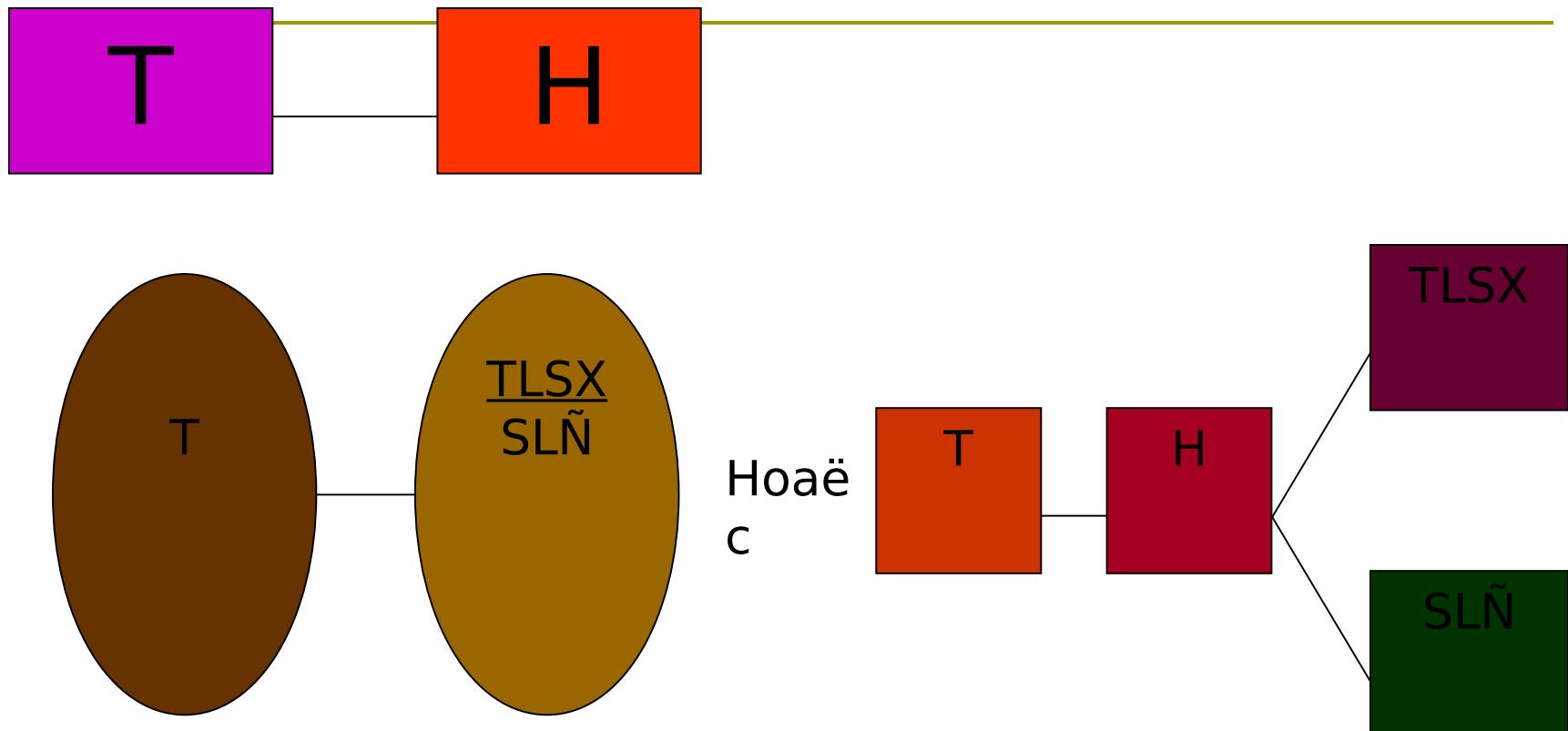

Saûn
xuaát

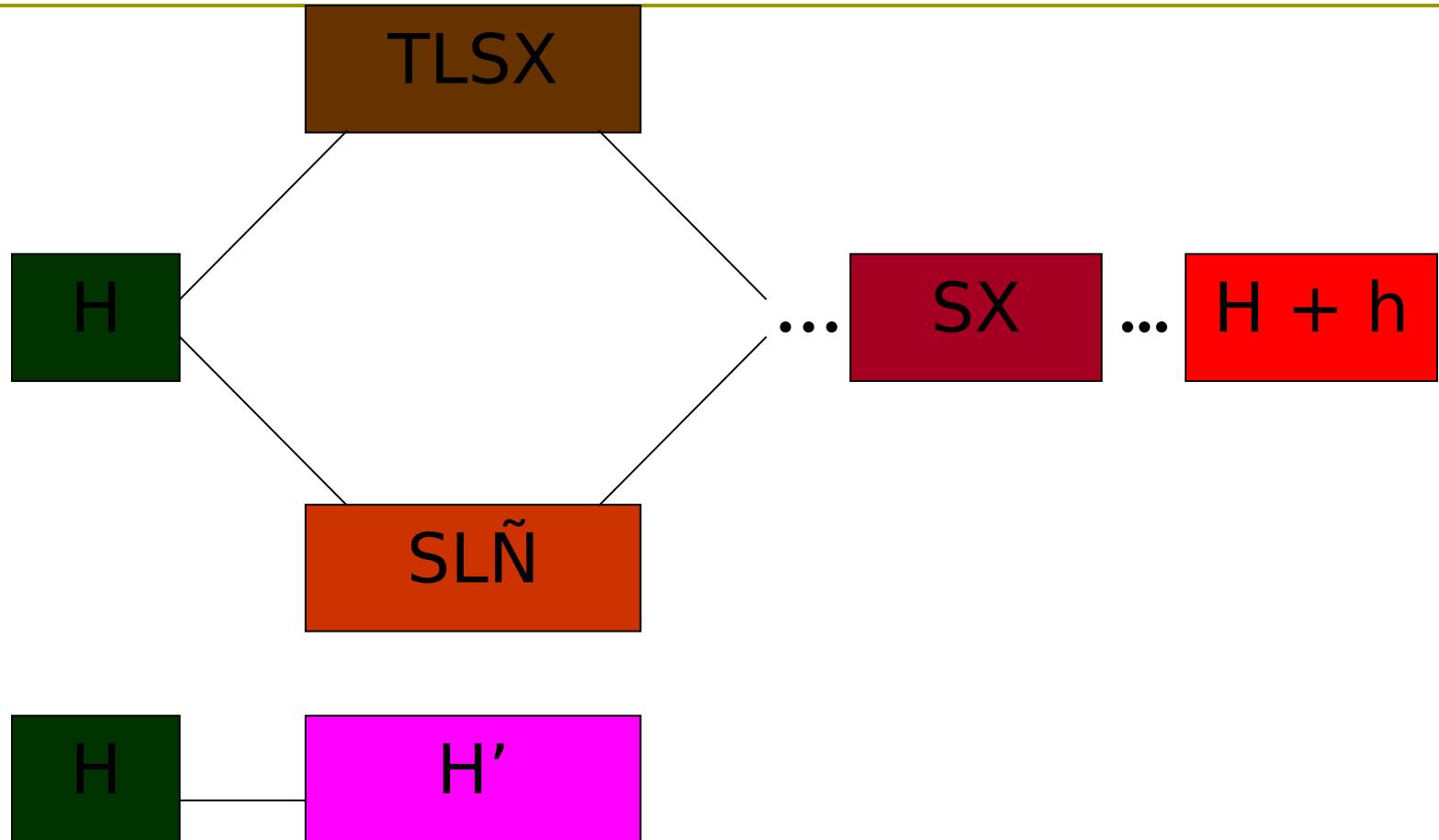

Löu
thoâng

Giai ñoäïn 1 : Mua (lönü thoâng)

Giai ñoáïn 2 : saûn xuaát

Giai ñoaiñ 3 : Baùn (lönü thoâng)

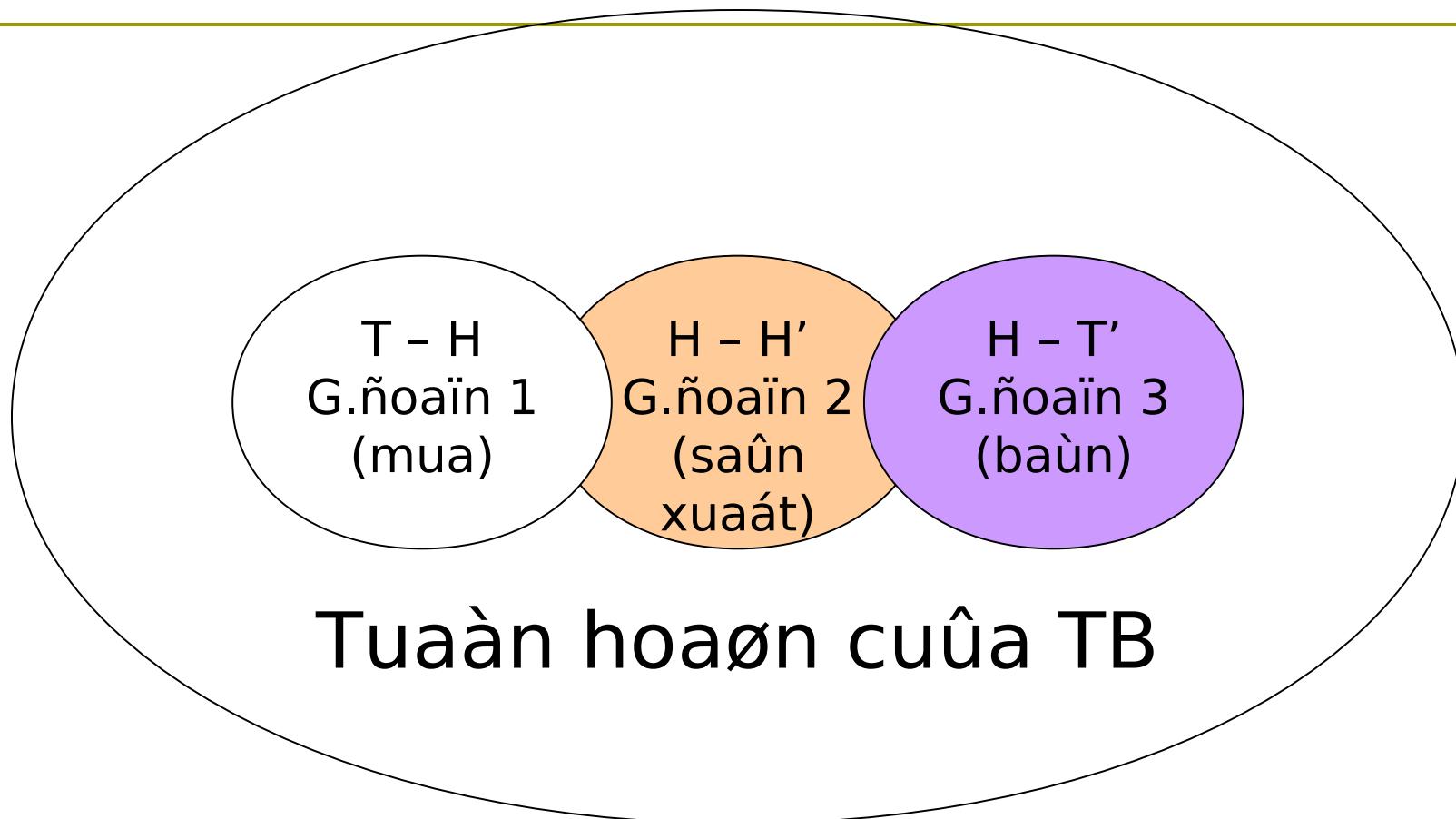
H +
h

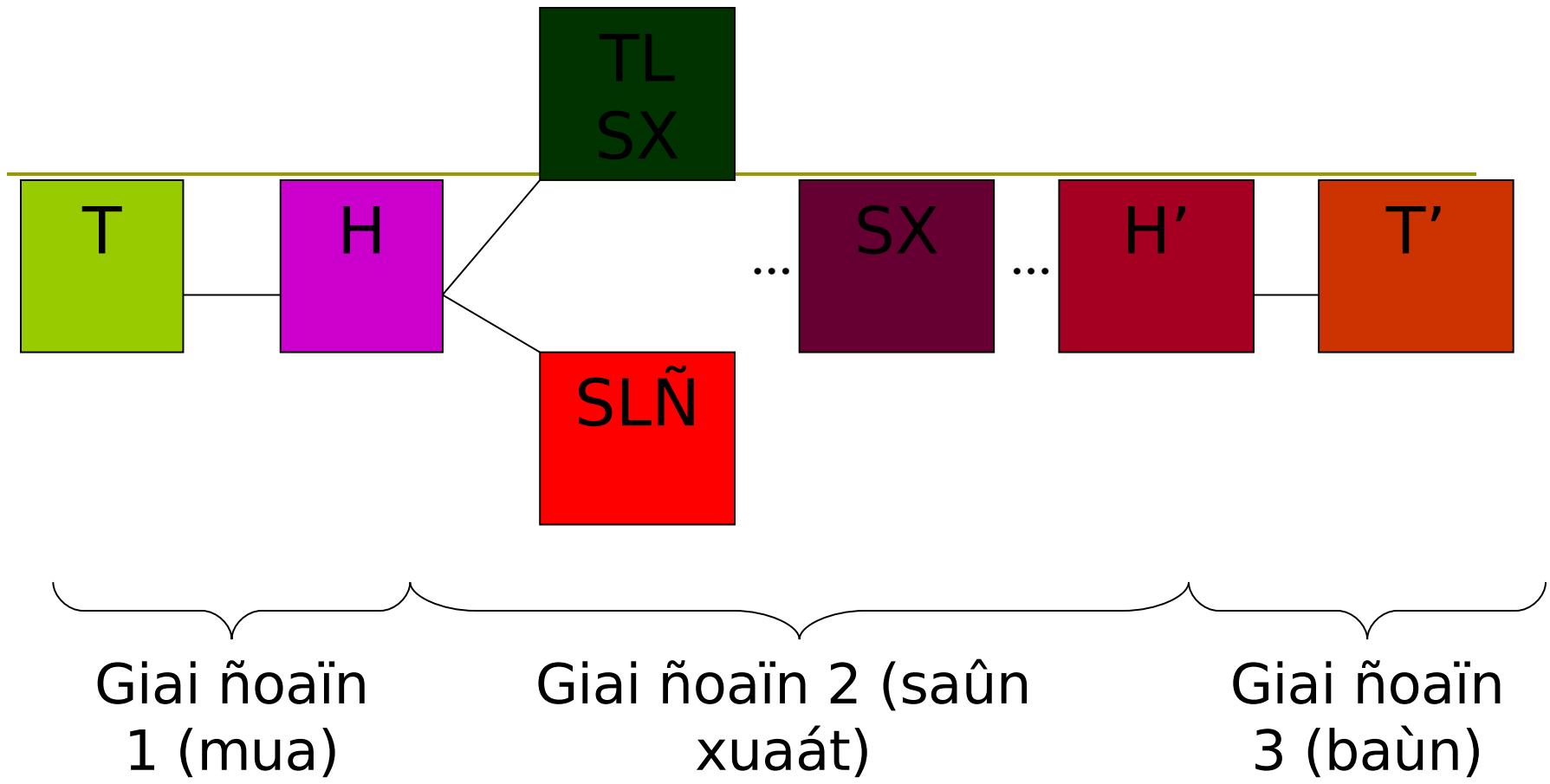
T +
 Δt

Töùc
laø

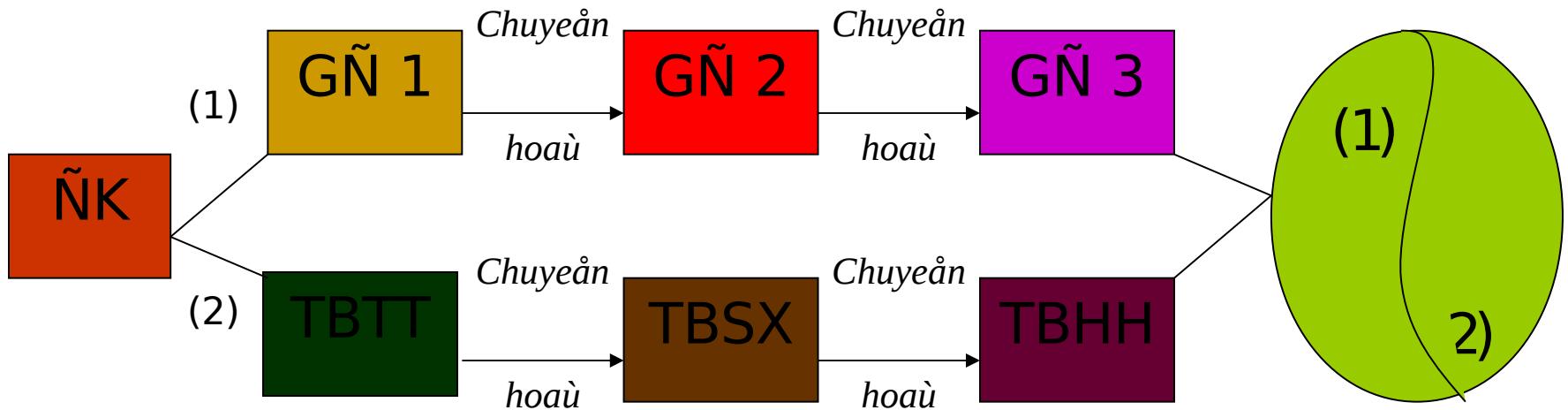
H' -
T'

heå khaùi quaùt söï tuaàn hoaøn cuâa tö baûn nhö

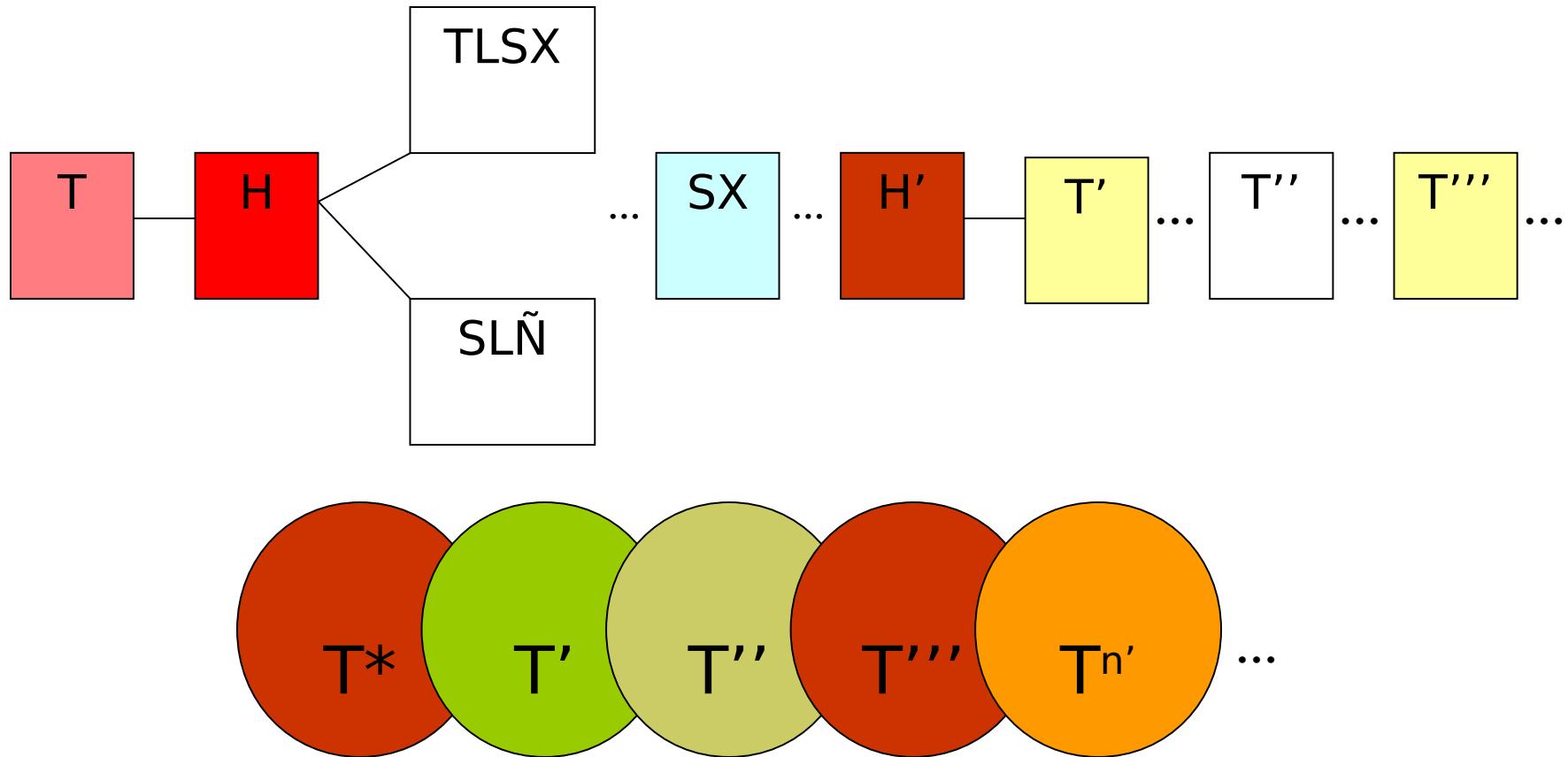

Àu kieän ñeå tuaàn hoaøn lieân tuïc

2. CHU CHUYEÂN CỦA TỔ BAÙN

a. Chu chuyean tö baun, thoøi gian
chu chuyean vaø toác ñoä chu
chuyean cùa tö baun.
Chu chuyean cùa tö baun.

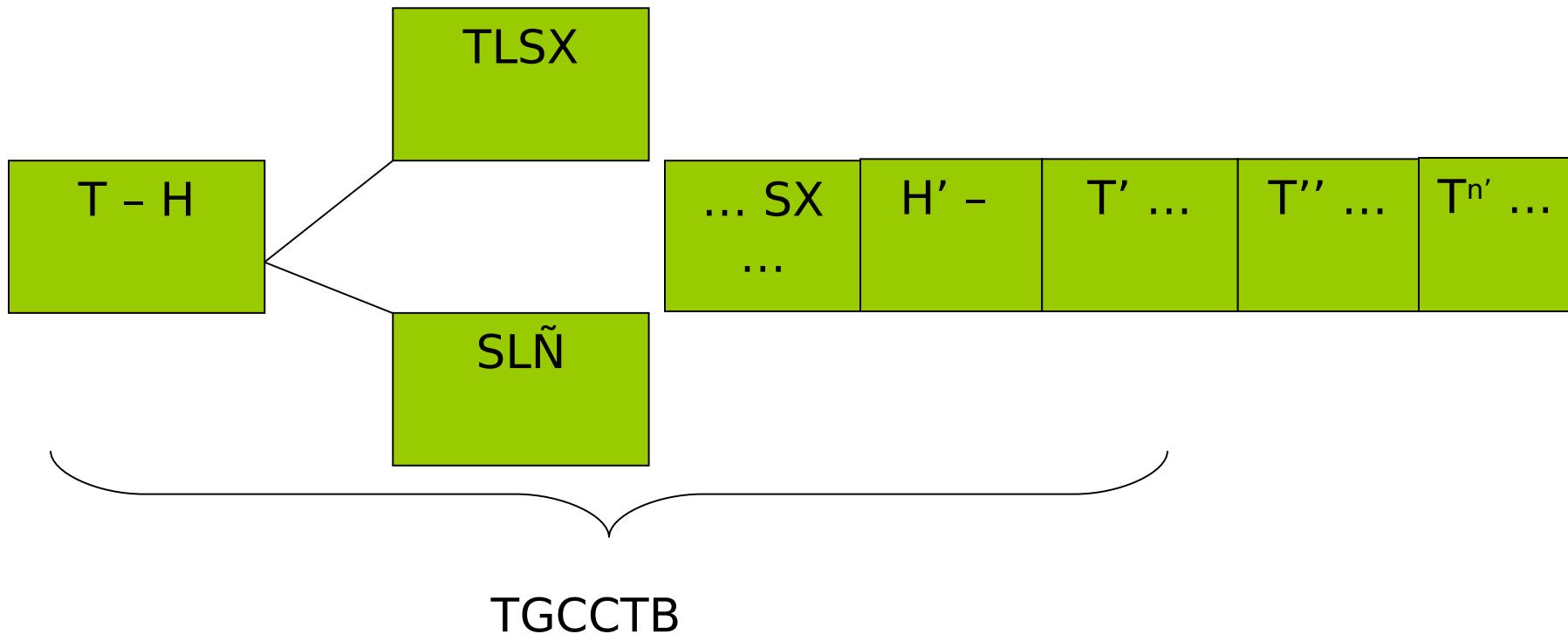

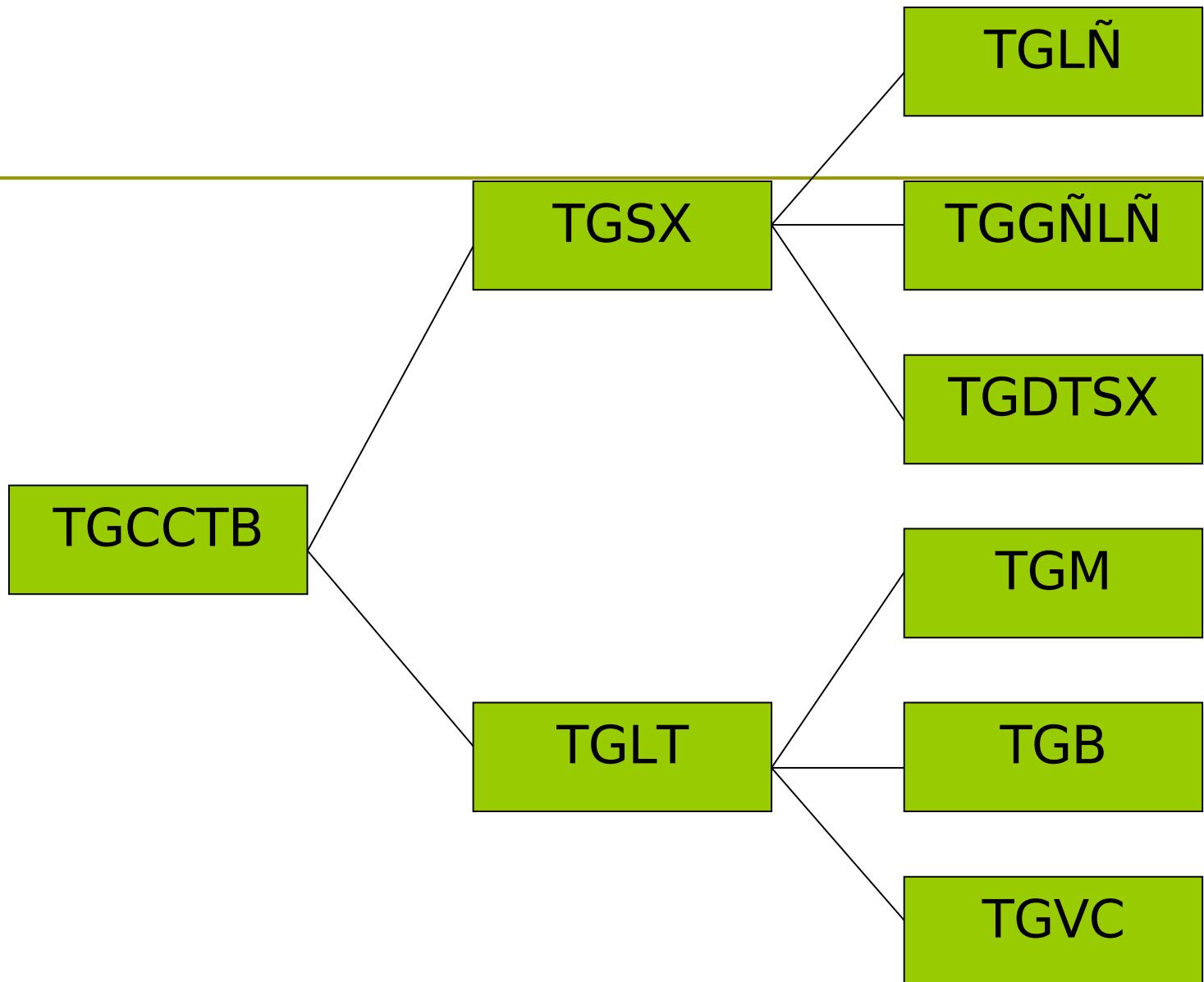
CHU CHUYEÅN CUÛA TÖ BAÛN

- Chu chuyeån tö baûn laø tuaàn hoaøn cuûa tö baûn neáu xeùt noù laø quaù trình ñònh kyø ñoái môùi, dieän ra lieân tuïc vaø laëp ñi laëp laïi khoâng ngöøng.
- Chu chuyeån tö baûn phaûn aùnh toác ñoä vaän ñoäng

b. Thôøi gian chu chuyeån TB

Laø thôøi gian tö baûn thöïc hieän ñöôïc
moät voøng tuaàn hoaøn

c. Toác ñoä chu chuyeân tö baûn (soá voøng chu chuyeân cuâa tö baûn)

$$n = \frac{CH}{ch}$$

n: Toác ñoä chu chuyeân cuâa tö baûn

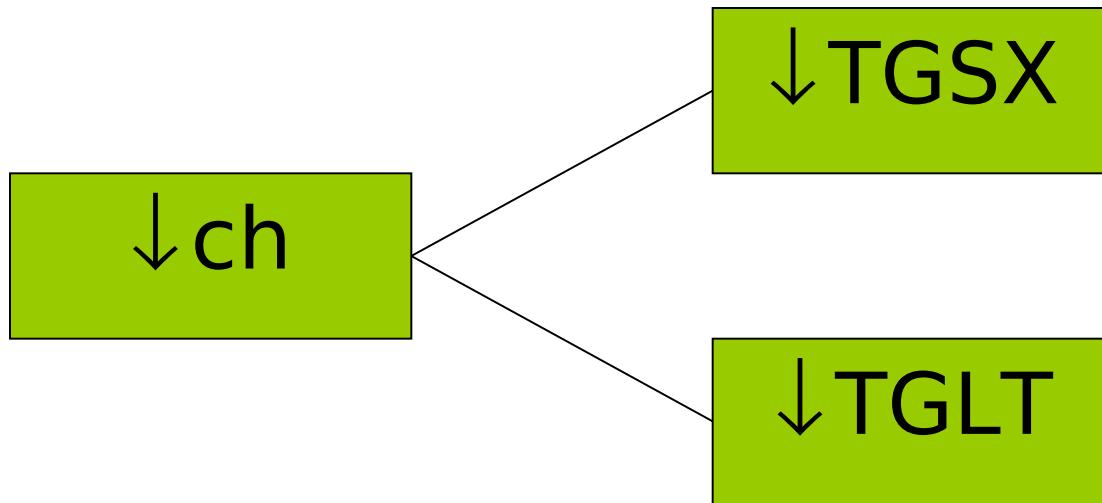
CH: Thôøi gian 1 naêm (365 ngaøy hoaëc 12 thaùng)

ch: Thôøi gian cuâa moät voøng tuaän hoaøn (thôøi gian chu

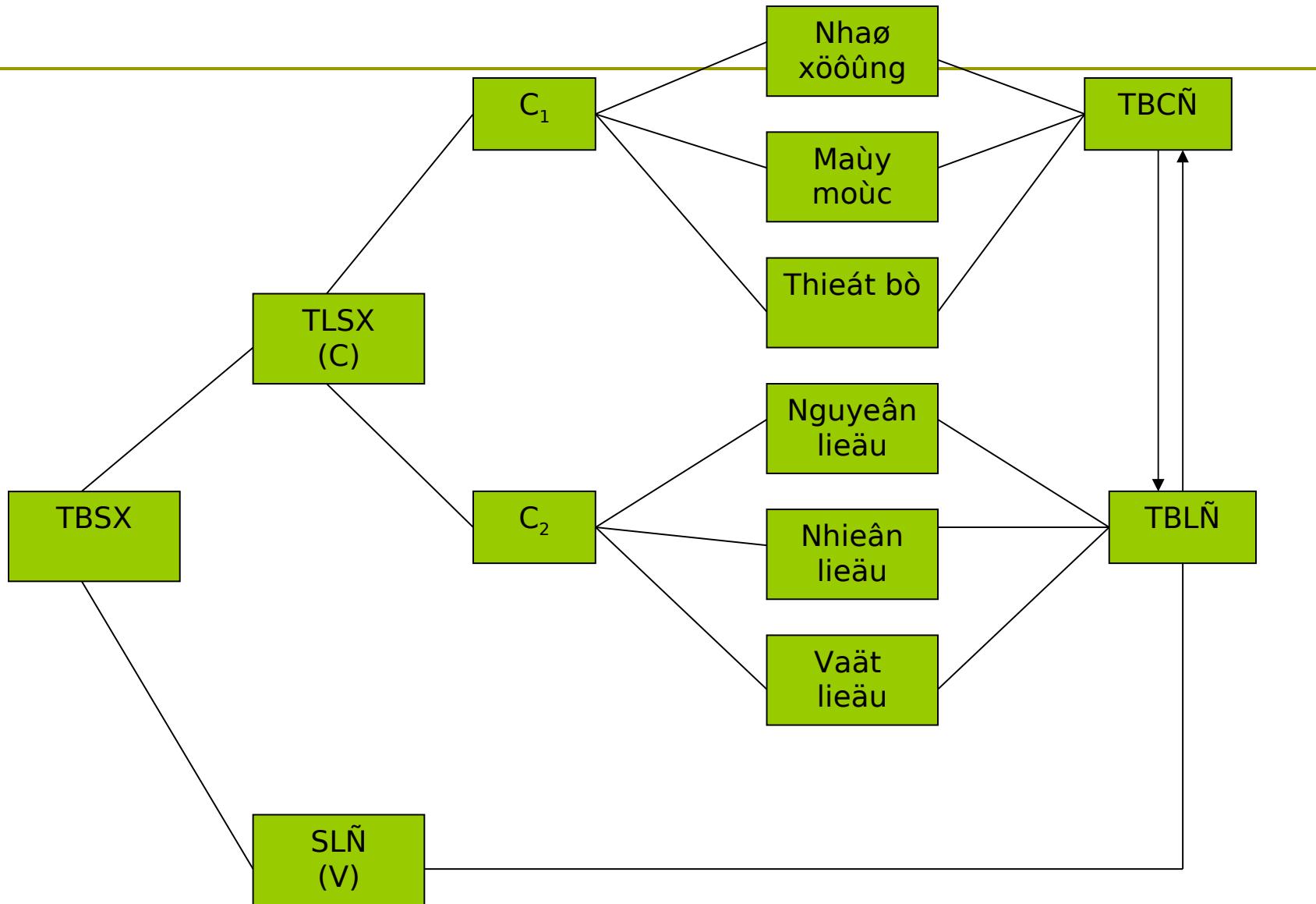
. Keát luaän: ~~Tổng chu chuyeân~~ cuâa TB
ngaøy caøng giaûm thì toác ñoä chu chuyeân cuâa TB ngaøy caøng cao hay toác ñoä chu chuyeân cuâa TB tæ leä nghòch vôùi thôøi gian chu chuyeân cuâa TB

Muoán taêng **n** phaûi giaûm

ch

3. Tö baûn coá ñònh vaø tö baûn lõu ñoäng

Muoán giaûm **TGSX** thi

↓
TGSX

Naêng suaát LÑ

Cöôøng ñoä LÑ

TG giaùn ñoaïn SX

TG döïi tröõ SX

Thò tröôøng

Muoán giaûm **TGLT** thi

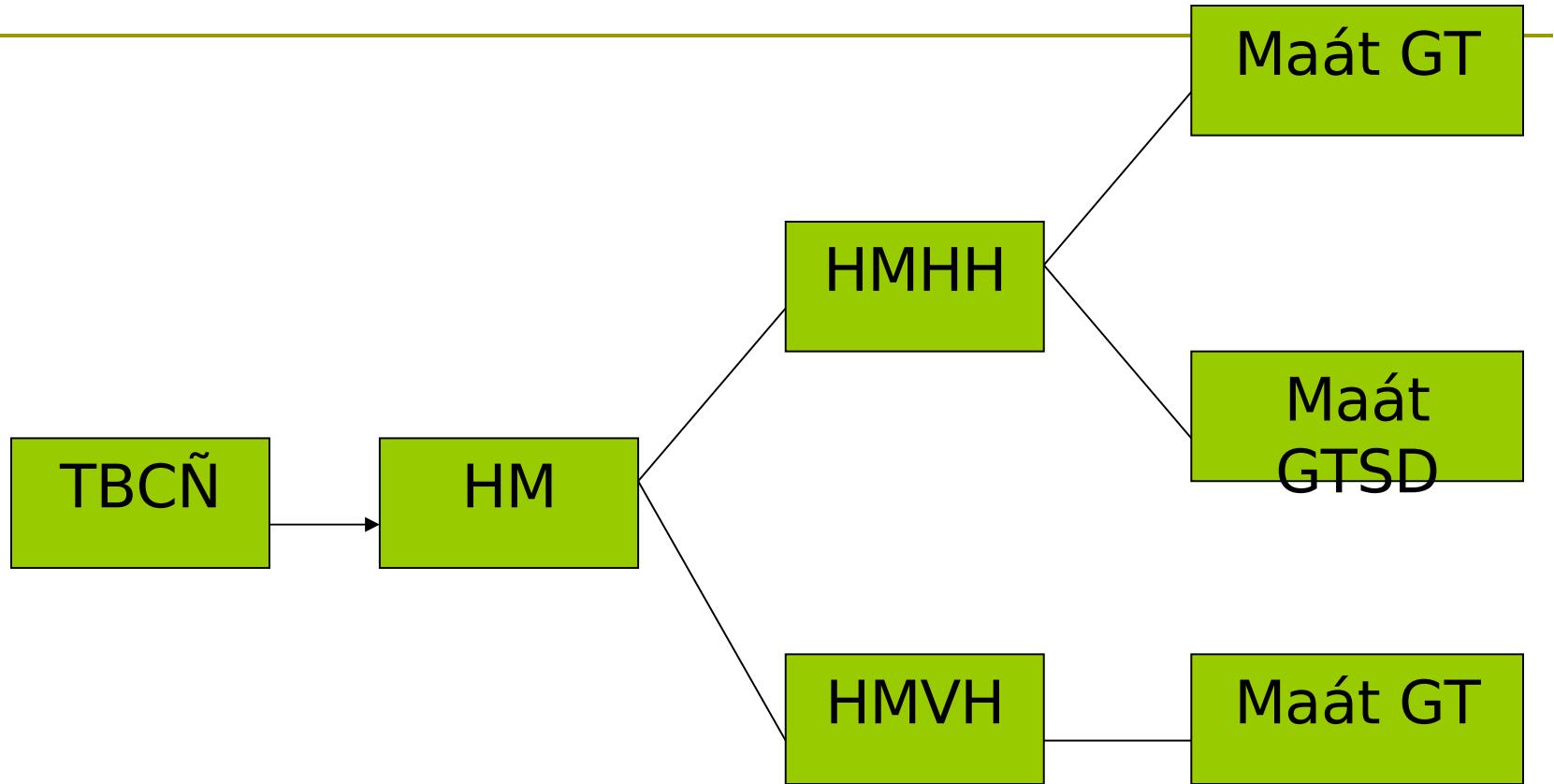
↓
TGLT

Giao thoâng vaän taûi

Marketing

Caûi tieán maïng löôùi vaø phöôøng thöùc baùn haøng

Hao moøn cuâa tö baûn coá ñònh:

Muoán giaûm **TGSX** thi

↓
TGSX

Naêng suaát LÑ

Cöôøng ñoä LÑ

TG giaùn ñoaïn SX

TG döïi tröõ SX

Thò tröôøng

Muoán giaûm **TGLT** thi

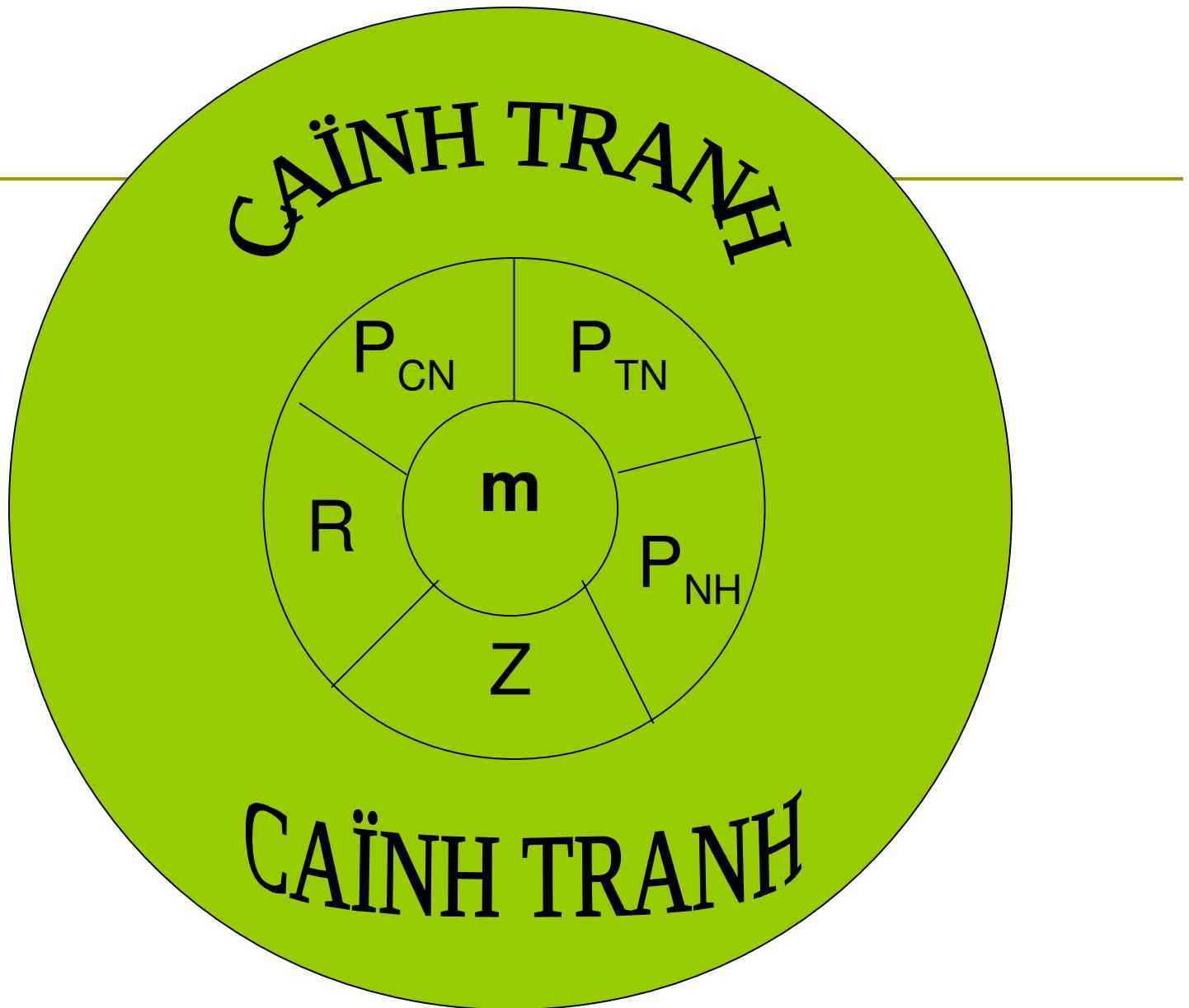
↓
TGLT

Giao thoâng vaän taûi

Marketing

Caûi tieán maïng löôùi vaø phöôøng thöùc baùn haøng

V. Các hình thái biểu hiện của tư bản và giá trị thắng dư

m : giaù trò thaëng dö

P_{CN} : lõïi nhuaän coâng nghieäp

P_{TN} : lõïi nhuaän thöông nghieäp

P_{NH} : lõïi nhuaän ngaân haøng

Z : lõïi töùc cho vay

R : ñòa toâ

1. Chi phí saûn xuaát tö baûn chuû nghóa, lôïi nhuaän vaø tyû suaát lôïi nhuaän :

a. Chi phí saûn xuaát tö baûn chuû nghóa (K)

Giaù trò haøng hoùa = C
+V + m (1)

(chi phí lñ thöïc teá)

Chi phí saûn xuaát tö baûn
chuû nghóa K= C + V (2)

Theá (2) vaøo (1)
Giaù trò haøng hoaù =
k + m

C : giaù trò tö lieäu
saûn xuaát

V : giaù trò söùc lao
ñoäng

m : giaù trò thaëng
dö

K : chi phí saûn
xuaát tö baûn
chuû nghóa

So saùnh giöõa giaù trò haøng hoùa vaø chi phí saûn xuaát

TBCN

**Veà maët
löôïng**

$$C + V + m > C + V$$

**Giaù trò haøng hoaù
CPSXTBCN**

So saùnh giöõa giaù trò haøng hoùa vaø chi phí saûn xuaát TBCN

Veà maët

Giaù: trò haøng hoùa laø chi phí thöïc teá cuûa xaõ hoäi ñeå saûn xuaát haøng hoùa. Noù theå hieän vai troø cuûa töøng boä phaän TB trong vieäc taïo ra m

K laø chi phí veà TB ñeå saûn xuaát ra HH. K che daáu quan heä boùc loät vì noù che daáu vai troø cuûa caùc boä phaän TB trong vieäc taïo ra m, daän ñeåp laèm tütâng TLSX (C) sinh ra m

b. Lôii nhuaän : kyù hieäu laø P

Giaù trò HH = K + m

(1)

CPSXTBCN= k

(2)

Cheânh leäch giöõa (1) – (2) = m (P)

So saùnh P vaø m

Veà maët lööïng

Xeùt töøng tröôøng hôïp	Xeùt toång theå xaõ hoäi
Giaù caû > Giaù trò -> P > m	TOÅNG GIAÙ CAÛ = TOÅNG GIAÙ TRÒ $\Sigma P = \Sigma m$
Giaù caû < Giaù trò -> P < m	
Giaù caû = Giaù trò -> P = m	

So saùnh m vaø P

- Veà maët chaát:
- Nguoàn goác cuûa P laø töø m.
- P laø hình thöùc bieán töôùng cuûa m nhaèm che daáu phaïm truø boùc loät.

C. Tyû suaát lôïi nhuaän

$$P' = \frac{P}{k} \times 100\% = \frac{m}{C+V} \times 100\%$$

Lööing	Chaát	
P' < m'	m'	P'
	Phaûn aùnh trình ñoä boùc loät cuûa tö baûn ñoái vôùi lao ñoäng laøm	Phản ánh möùc doanh lôïi treân voán, do ñou che daáu vaán ñeà boùc loät

d. Caùc nhaân toá aûnh höôûng tòùi tyû suaát lôïi nhuaän

m'	$m'_1 =$ 100%	$800 C + 200 V + 200 m \rightarrow P' =$ 20%	
	$m'_2 =$ 200%	$800 C + 200 V + 400 m \rightarrow P' =$ 40%	

C/V Caáu taïo höõu cô cuâa tö baûn	$C/V =$ 7/3	$70 C + 30 V + 30 m \rightarrow P'$ = 30%	
	$C/V =$ 8/2	$80 C + 20 V + 20 m \rightarrow P'$ = 20%	

Toác ñoää chu chuyeåñ cuâa tö baûn	1 voøng/ naêm	$80 \text{ C} + 20 \text{ V} + (20 \text{ m} \times 1) \rightarrow P' = 20\%$
	2 voøng/ naêm	$80 \text{ C} + 20 \text{ V} + (20 \text{ m} \times 2) \rightarrow P' = 40\%$

Tieát kieäm tö baûn baát bieán	Tröôùc khi tieát kieäm	$80 \text{ C} + 20 \text{ V} + 20 \text{ m} \rightarrow P' = 20\%$
	Sau khi tieát kieäm	$70 \text{ C} + 30 \text{ V} + 30 \text{ m} \rightarrow P' = 30\%$

2. Lợi nhuận bình quân và giá cả sản xuất

a. Caïnh tranh noäi boä ngaønh và
söi hình thaønh giaù trò thò
tröôøng :

- ❑ Caïnh tranh noäi boä ngaønh?
- ❑ Muïc ñích: SIEÂU NGAÏCH?
- ❑ Phöông thöùc caïnh tranh: ?
- ❑ Keát quaû caïnh tranh: hình thaønh giaù
trò thò tröôøng

a. Caïnh tranh noäi boä ngaønh vaø söi hình thaønh giaù trò thò tröôøng :

b. Caïnh tranh giöõa caùc ngaønh vaø

söïi hình thaønh tyû suaát lôïi

nhua än bình quaân: P' vaø lôïi

nhua än bình quaân: P

Caïnh tranh giöõa caùc ngaønh

- ❑ Caïnh tranh giöõa caùc ngaønh: ?
- ❑ Muïc ñích: ?
- ❑ Phöông thöùc caïnh tranh:?
- ❑ Keát quaû: $\overline{P'}$, P

Ngaønh saûn xuaát	Chi phí saûn xuaát: 100	m'	m	P'
Cô khí	80 C + 20 V	100%	20	20% ↑
Deät	70 C + 30 V	100%	30	30%
Da	60 C + 40 V	100%	40	40% ↓

$$\bar{P}' = \frac{\sum m}{\sum (C + v)} \times 100\%$$

\bar{P}' : Tyû suaát lôïi nhuaän
bình quaân

P: Lôïi nhuaän bình quaân

Lôii nhuaän bình quaân: laø P thu ñööïc baèng nhau cuûa lõôïng TB öùng tröôùc baèng nhau ñaàu tö vaøo nhööng ngaønh saûn xuaát khaùc nhau

$$P = k \times P'$$

c. Söi hình thaønh giaù caû saûn xuaát

Giaù trò haøng hoà: $G = C + V + \cancel{m}$

Chi phí SXTBCN: $K = C + V$

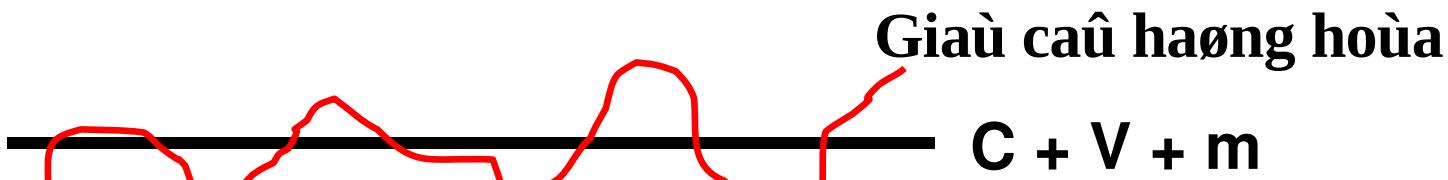
Giaù trò thaëng dö ñöôïc cho laø lôïi nhuâñ:

$$P = m$$

Caïnh tranh laøm cho $P \bar{\text{th}}\bar{\text{aønh}} P$

Vaäy: giaù caû saûn xuaát: $\mathbf{G}_s x = \cancel{K} + P$

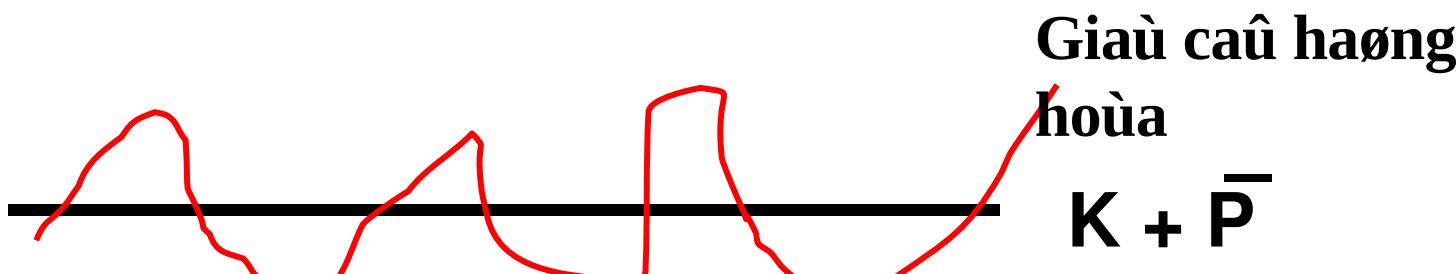
Khi giaù caû saûn xuaát hình thaønh

Giaù caû haøng hoùa

$C + V + m$

Giaù trò haøng
hoùa

Giaù caû haøng
hoùa

$K + \bar{P}$

Giaù caû saûn
xuaát

YÙ nghóá nghieân cöùu caïnh tranh TBCN

- ❑ Söi vaän ñoäng cuâa quy lúaät giaù
trò thaønh giaù caû saûn xuaát.
- ❑ Söi vaän ñoäng cuâa m̄ thaønh P.
- ❑ Trong caïnh tranh TBCN: caùc nhaø TB
laø ñoái thuû cuâa nhau nhöng trong
quan heä vôì gai caáp coâng nhaân
thì caùc nhaø TB trôû thaønh moät
khoái thoáng nhaát.

3. Sự phân chia giá trị thặng dư giữa các tập đoàn tư bản

a. TÖ BAÛN THÖÔNG NGHIEÄP VAØ LÔÏI NHUAÄN THÖÔNG NGHIEÄP :

thöông nghieäp :

Saûn xuaát

THÖÔNG NGHIEÄP

Löu thoâng haøng hoaù + Löu thoâng tieän teä

Tieâu duøng

thöông nghieäp :

Tröôùc CNTB	Giaù mua < giaù baùn
Trong CNTB	$K < \text{giaù mua} < K + P$
	Giaù baùn = $K + P$

Tö baûn thöông nghieäp :

- ▣ Laø moät boä phaän cuâa tö baûn coâng nghieäp taùch ra laøm chöùc naêng lölü thoâng haøng hoùa.
- ▣ Coù ñaëc ñieåm: gaén vôùi saûn xuaát.
- ▣ Phuüi thuøäc vaø ñoäc laän TBCN

Lôii nhuaän của tư bản thöông nghieäp

- Laø moät phaàn cuûa giaù trò thaëng dö maø nhaø TBCN nhöôøng laïi cho nhaø TB thöông nghieäp baèng caùch nhaø TBCN baùn haøng thaáp hôñ giaù trò ñeå nhaø TB thöông nghieäp baùn baèng giaù trò. Phaàn cheânh leäch ñoù laø lôii nhuaän thöông nghieäp.

Ví dụ

- $720C + 180V + 180m = 1080$, $P' = 20\%$, $k = 900$
- Neå thöïc hieän giaù trò töùc baùn haøng nhaø TB phaûi boû ra theâm 100, dañn ñeán toång chi phí:

$$900 + 100 = 1000, \text{ vaäy: } P' = 18\%$$

$$720C + 180V + (180-18)m = 1062$$

$$\text{Lôïi nhuaän TN: } 1080 - 1062 = 18$$

Vaäy lôïi nhuaän TN laø 1 phaàn cuâa m, caùc nhaø TB cuøng chia nhau m do coâng nhaân taïo ra.

Chi phí lõu thoâng

Chi phí lõu thoâng

Chi phí lõu thoâng thuaàn tuyù

- Trang thieát bò phuíc vuïi baùn haøng
- Quaûng caùo
- Tieän lõông nhaân vieân

Khoâng taïo
Theâm giaù
Trò cho
Haøng hoaù

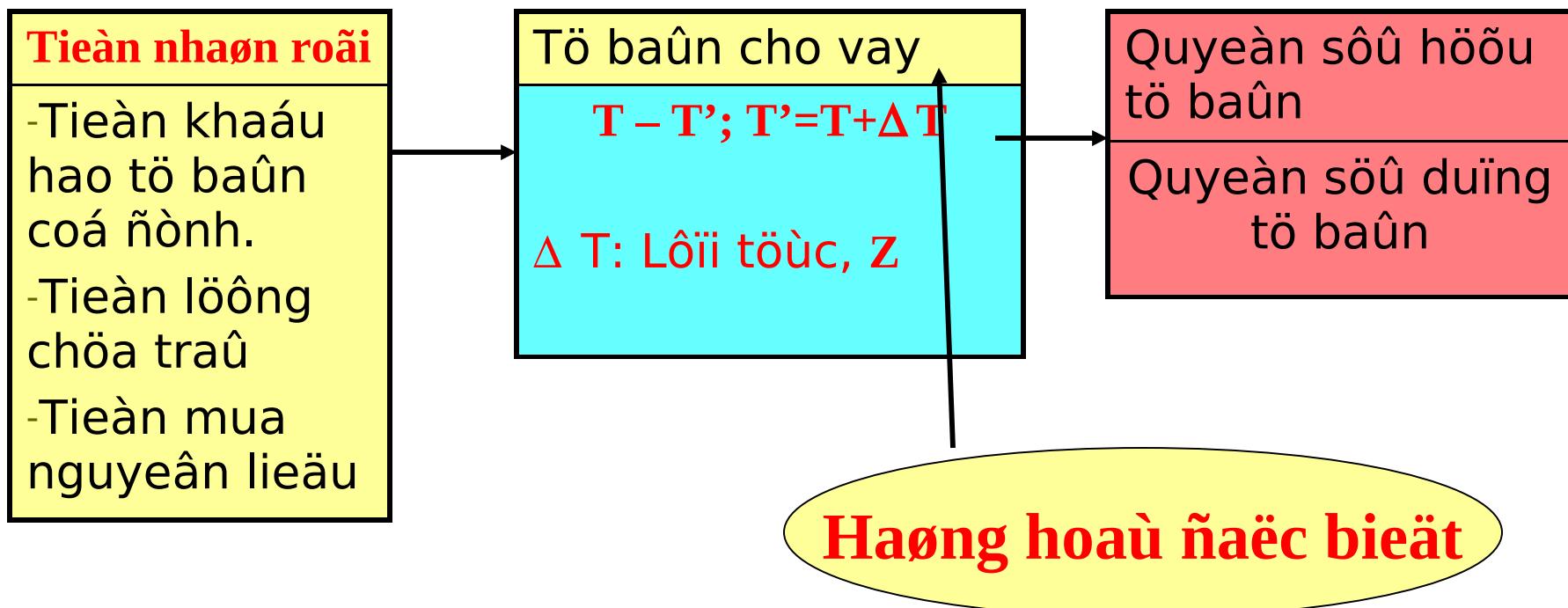
Chi phí lõu thoâng boå sung

- Ñoùng goùi
- Vaän chuyeân
- Baûo quaûn

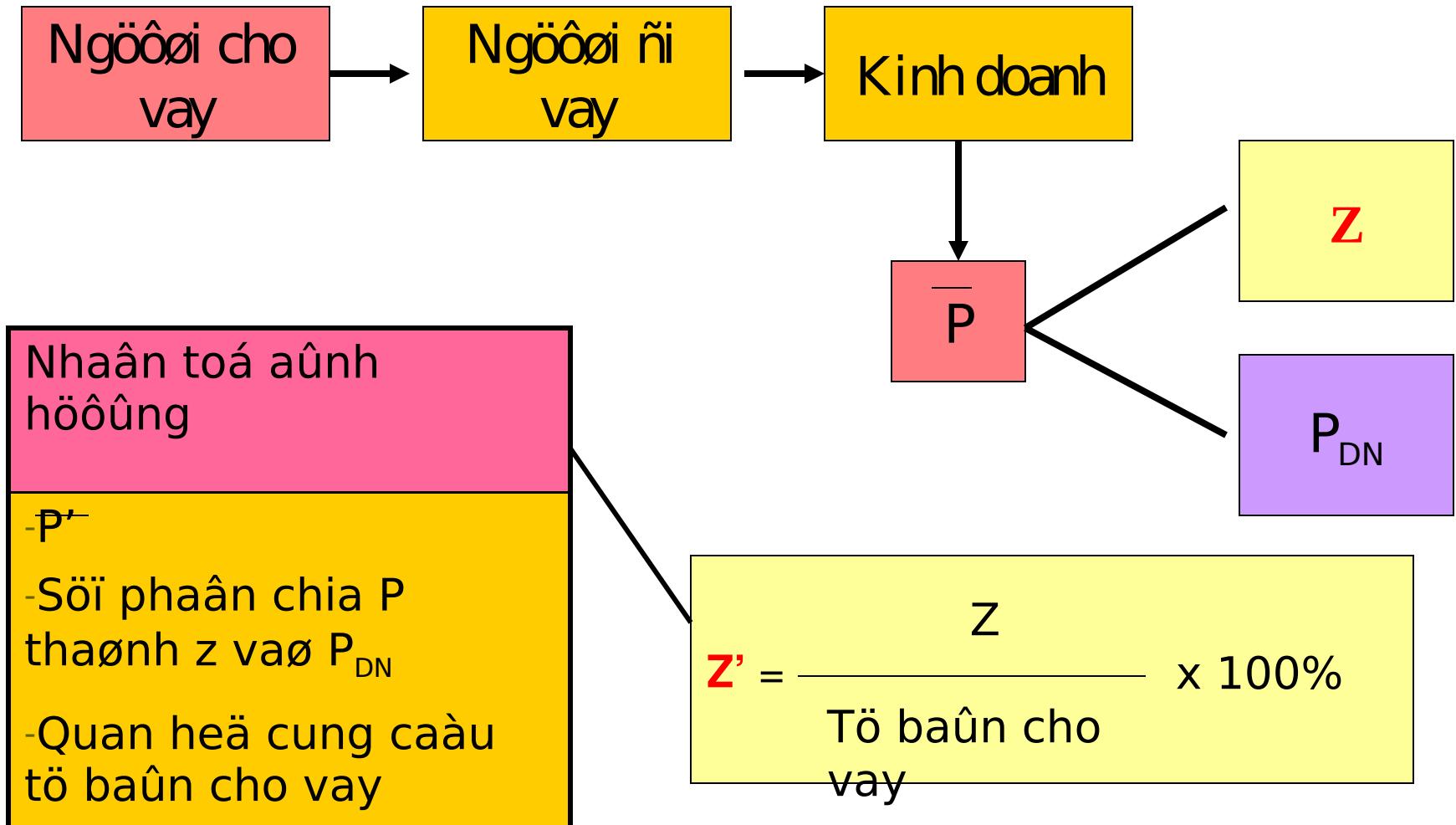
Taêng theâm
Giaù trò
Haøng hoaù

b. TÖ BAÛN CHO VAY VAØ LÔÏI TÖÙC CHO VAY:

Tö baûn cho vay :

Lôïi töùc vaø tyû suaát lôïi töùc :

Quan heä tín duïng tö baûn chuû nghóa:

Tín duïng tö baûn chuû nghóa

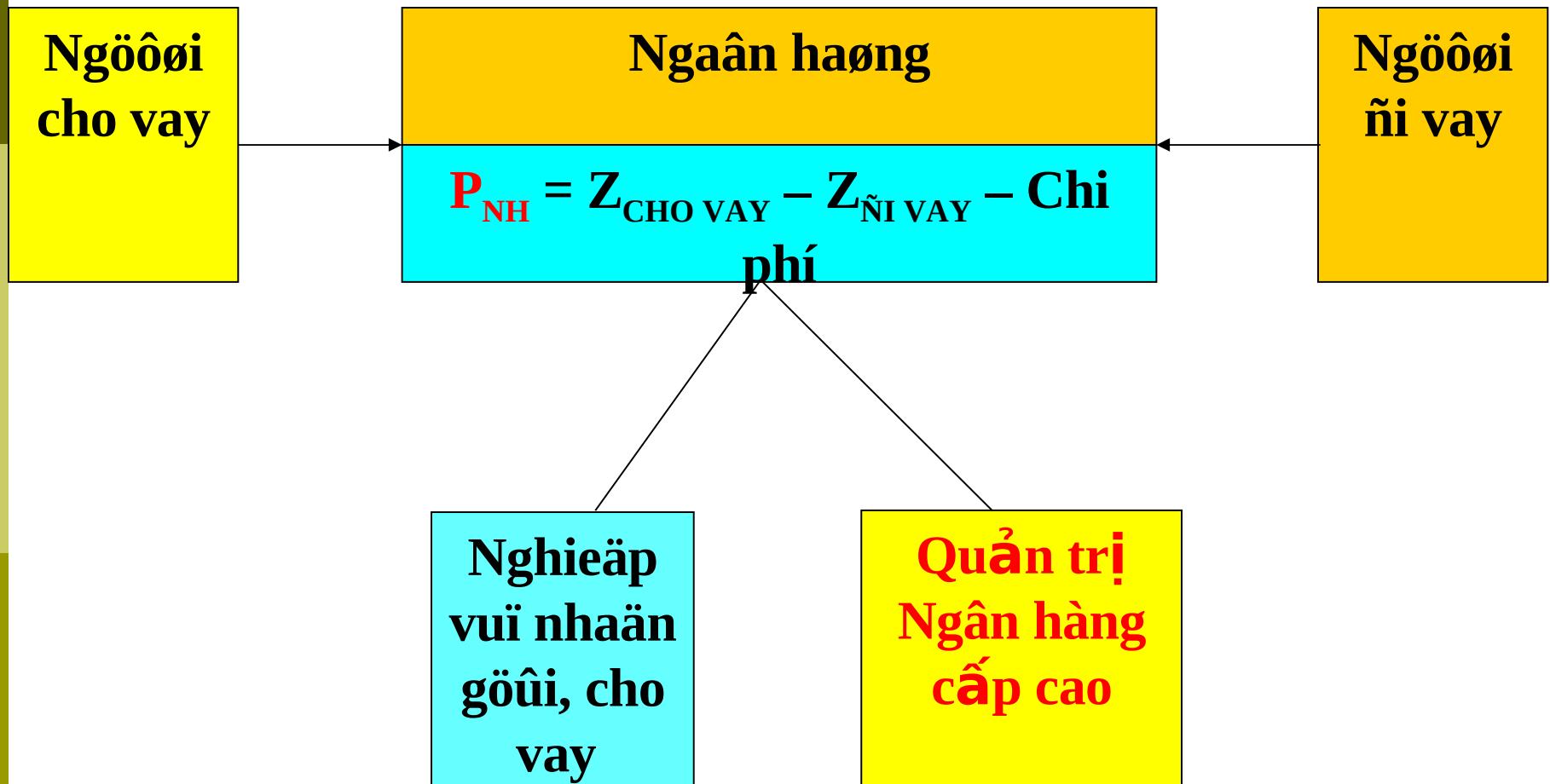
Tín duïng thöôong nghieäp

- Mua baùn chòu haøng hoaù
- Giaù baùn chòu cao hôn giàù baùn
hiëän thôøi
- Söû duïng kyø phieáu
thöôong maïi

Tín duïng ngaân haøng

- Vay mượn qua ngân
hàng
- Ngân hàng có vai troø
trung taâm
 - Thuùc ñaåy hoã
trôïi tín duïng

Ngaân haøng vaø lôïi nhuaän ngaân haøng:

Tö baûn cho vay

- Tö baûn tieàm theá
- Z ñöôïc xaùc ñònh tröôùc theo quan heä cung caàu
- Chæ goàm tö baûn nhaøn roãi

Tö baûn ngaân haøng

- Tö baûn chöùc naêng
- P_{NH} vaän ñoäng theo quy luaät P'
- Tö baûn nhaøn roãi + kim loaïi quyù + chöùng khoaùn coù giaù trò

c. Công ty cổ phần, tư bản giả và thị trường chứng khoán

Công ty cổ phần là một loại hình doanh nghiệp lớn mà vốn của nó được hình thành từ sự đóng góp của nhiều người thông qua phát hành cổ phiếu và trái phiếu.

Cổ phiếu

Là loại chứng khoán có giá xác nhận
quyền và lợi ích hợp pháp
của người sở hữu đối với phần vốn
Cổ phần của tổ chức phát hành

Chủ sở hữu
Quan hệ góp vốn
Quyền tham gia ĐHCĐ
Không được rút vốn
Cổ tức tùy theo kết quả SXKD

Trái phiếu

Là loại chứng khoán có giá xác nhận
quyền và lợi ích hợp pháp
của người sở hữu đối với phần vốn
Nợ của tổ chức phát hành

Chủ nợ
Quan hệ tín dụng
Không có quyền tham gia ĐHCĐ
Có quyền rút vốn
Lợi tức cố định theo thỏa thuận

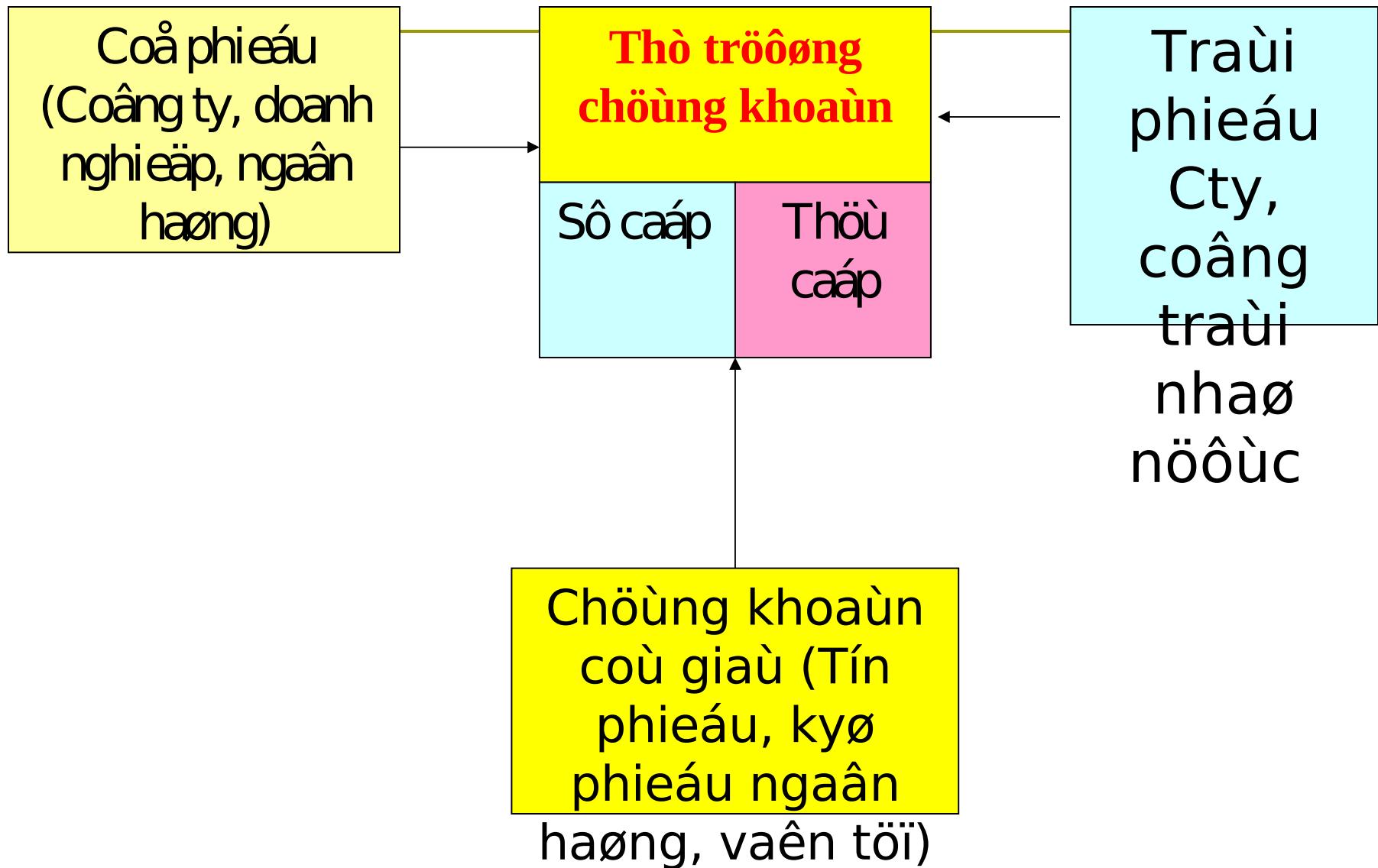
Tö baûn giaû

Chöùng khoaùn
coù giaù

Coå phieáu
coâng ty

Traùi phieáu cty,
Coâng traùi nhaø
nöôùc

Thò tröôøng chöùng khoaùn

d. TÖ BAÛN KINH DOANH NOÂNG NGHIEÄP VAØ ÑÒA TOÂ TÖ BAÛN CHUÛ NGHÓA

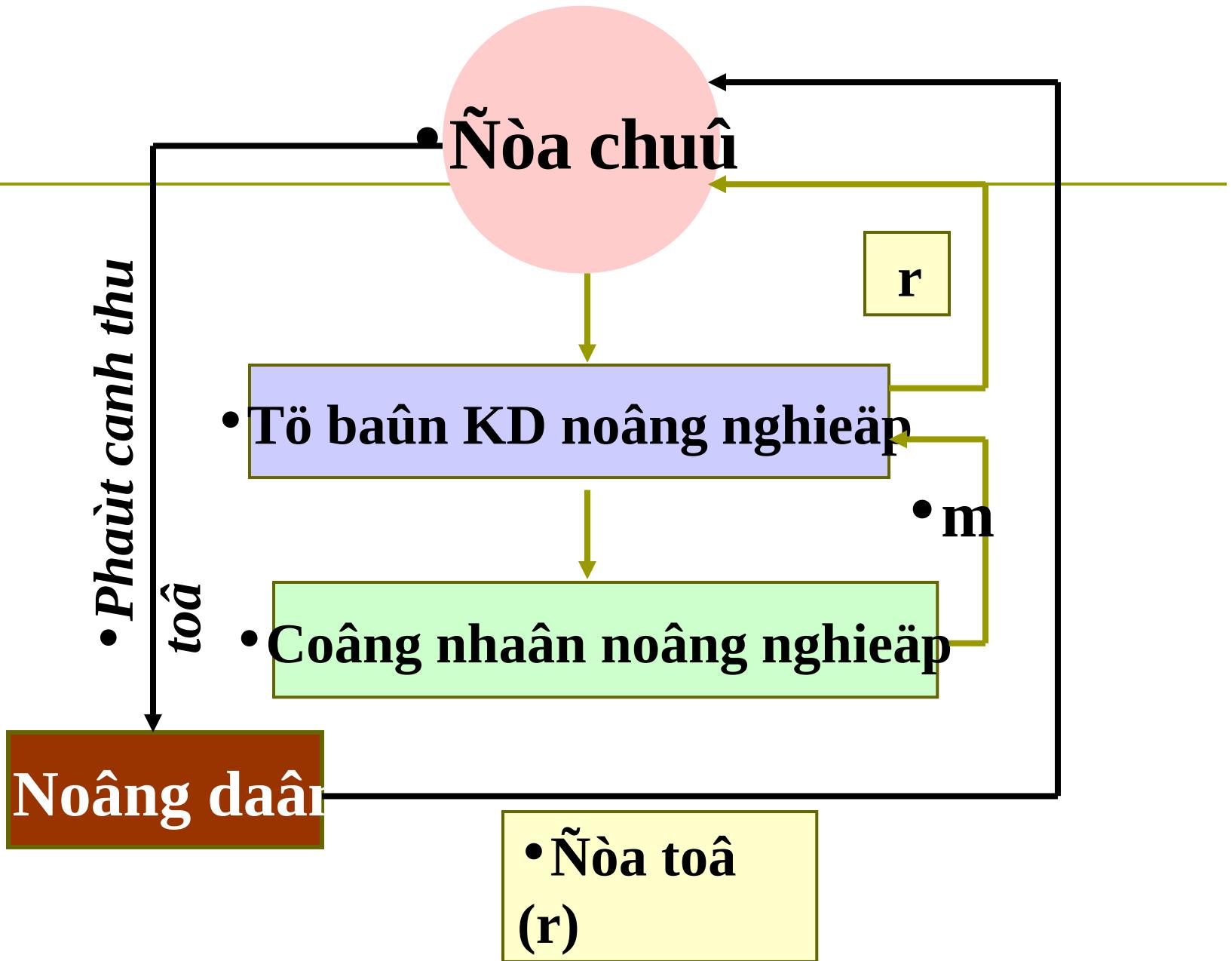
**Söi hình thaønh quan heä saûn xuaát tö baûn
chuû nghóa trong noâng nghieäp:**

Thöïc hiëän caûi caùch
trong saûn xuaát noâng
nghi eäp

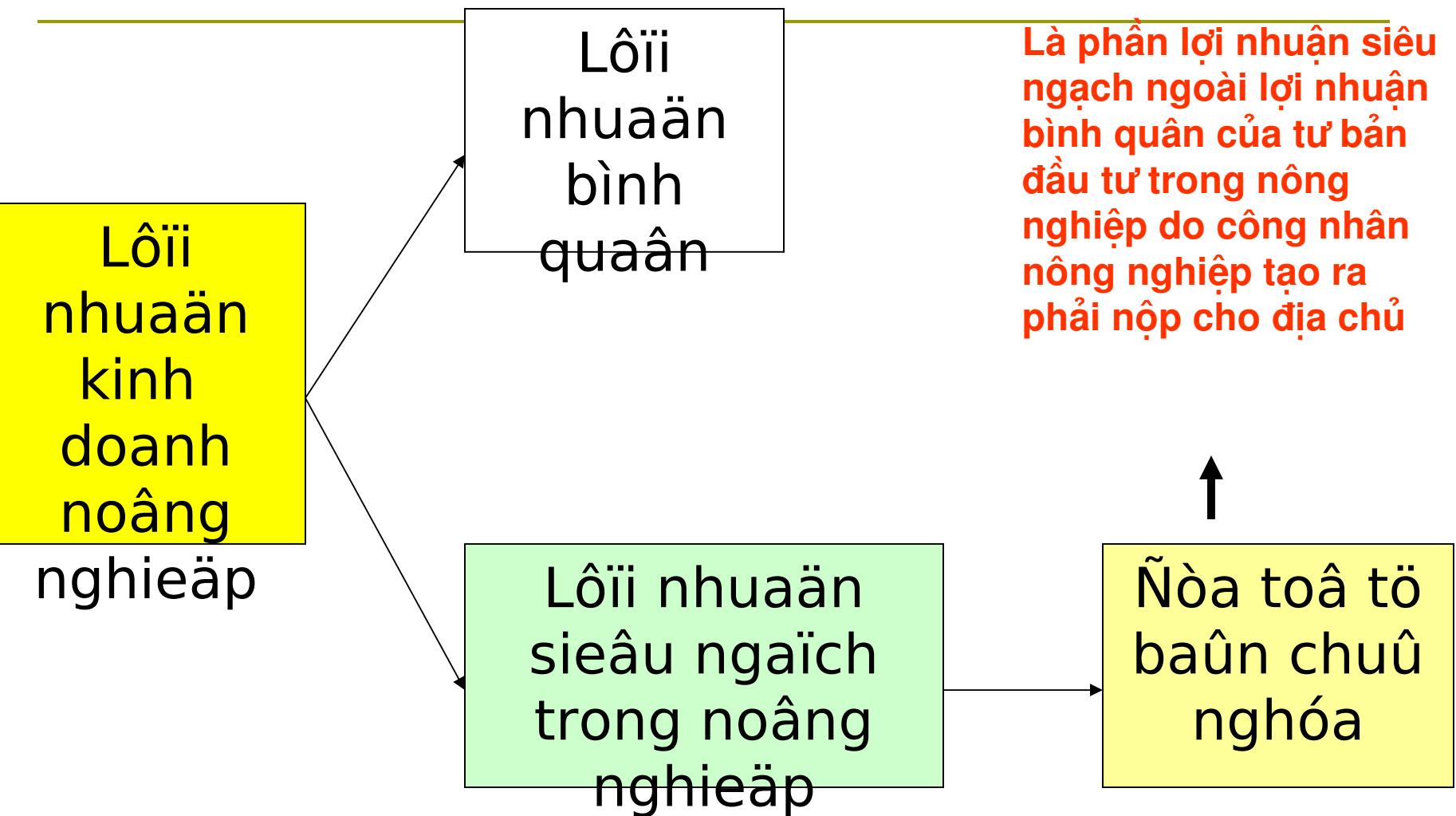
Tieán haønh caùch
mäïng daân chuû tö
saûn

Quan heä saûn
xuaát tö baûn
chuû nghóa trong
noâng nghi eäp

Địa chû
Tư bảñ KDNN
**Công nhân
nông nghiêp**

Baûn chaát ñòa toâ tö baûn chuû nghóa:

So saùnh ñòa toâ TBCN vaø ñòa toâ phong kieán.

Gioáng nhau: Quyeàn tö höõu ruoäng ñaát ñööic thöic hieän veà maët kinh teá; quan heä boùc loät giai caáp

Ñòa toâ tö baûn chuû nghóa	Ñòa toâ phong kieán
<ul style="list-style-type: none">- Moät phaàn m- Quan he ä KT- Phaûn aùnh quan he ä 3 giai caáp: ñòa chuû, tö baûn, coâng nhaân NN	<ul style="list-style-type: none">- Toaøn boä m, thaäm chí laán vaøo SPTY- Cöôõng böùc sieâu KT- Phaûn aùnh quan he ä 2 giai caáp: ñòa chuû, noâng noâ

Caùc hình thöùc ñòa toâ tö baûn chuû nghóa:

Ñòa toâ cheân leäch

Loaïi ñaát	K	P	Saûn lööïng	GCSX caù bieät	GCSX chung	GCSX Toaøn boä	RI
Xaáu	100	20	4 taï	30/taï		120	0
Trung bình	100	20	5 taï	24/taï	30	150	30
Toát	100	20	6 taï	20/taï		180	60

$$RI = 30 = 150 - 100 - 20$$

$$RI = 60 = 180 - 100 - 20$$

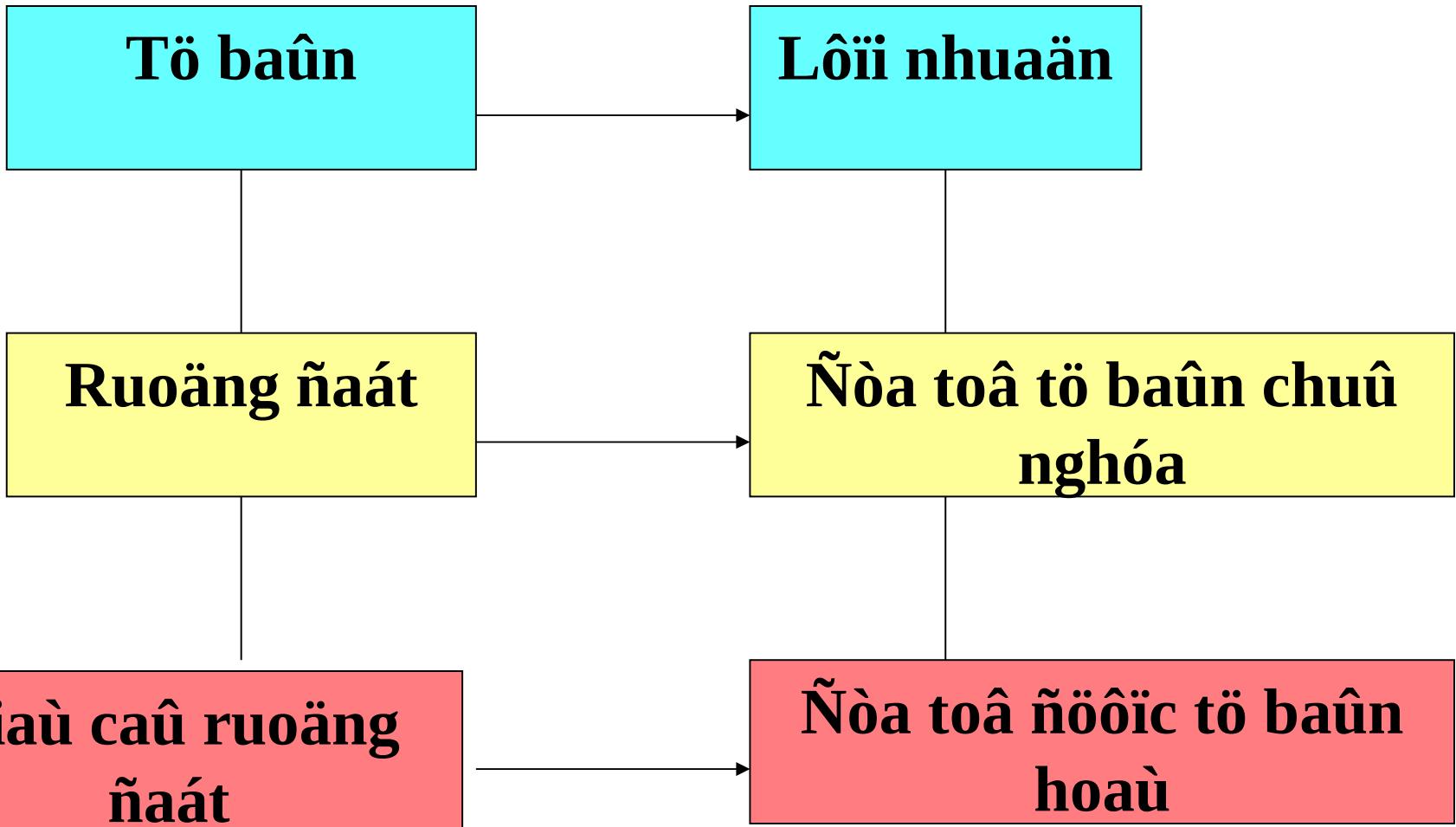
Caùc laàn ñaàu tö	K	\bar{P}	Saûn lööïng	GCSX caù bieät	GCSX chung	GCSX toaø n boä	RII
I	80	20	4 taï	25/taï		100	0
II	80	20	5 taï	20/taï	25	125	25

$$RII = 25 = 125 - 80 - 20$$

Ñòa toâ tuyeät ñoái

Ngaønh SX	K	Caáu taïo höõu cô	m'	m	Toång giaù trò saûn phaåm	\bar{P}'	\bar{P}	$R_{Tñoái}$
CN	$80C + 20V$	$C/V = 4/1$	100 %	20	$80C + 20V + 20m$	20%	20	0
NN	$60C + 40V$	3/2	100 %	40	$60C + 40V + 40m$	40%	40	20

Giaù caû ruoäng ñaát

Giaù caû ruoäng ñaát

**Giaù caû
ruoäng
ñaát** = **Ñòa
toâ**
**Laõi suaát
ngaân
haøng**

Giaù caû ruoäng ñaát

$$\text{Giaù caû} \quad = \quad \frac{3000}{\text{ruoäng} \qquad \qquad \qquad 5\%} \quad = \quad 60.000 \\ \text{ñaat}$$

YÙ nghóa nghieân cöùu ñòa toâ TBCN

- Hieåu ñöôïc saâu saéc hôñ baûn chaát boùc loät cuâa CNTB trong NN
- Laø cô sôû cuâa caùc chính saùch thueá ñaát ñai trong noâng nghieäp....

Câu hỏi ôn tập

1. Tại sao nói hàng hóa sức lao động là hàng hóa đặc biệt, là chìa khóa để giải quyết mâu thuẫn của công thức chung của tư bản?
2. Phân tích quá trình SX GTTD và những kết luận rút ra?
3. So sánh sự giống nhau và khác nhau giữa GTTD tuyệt đối với GTTD tương đối; GTTD tương đối và GTTD siêu ngạch?
4. Tại sao nói SX GTTD là quy luật kinh tế cơ bản của CNTB?
5. Phân tích nguyên nhân và hậu quả của khủng hoảng kinh tế ?